



Europeiska
unionens råd

Bryssel den 5 maj 2022
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2022/0073(NLE)

8327/22
ADD 2

LIMITE

COEST 326
WTO 68

NOT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Ärende: Associeringsagenda för Europeiska unionen och Georgien 2021– 2027

2021– 2027

ASSOCIERINGSAGENDA

FÖR

EUROPEISKA UNIONEN

OCH

GEORGIEN

PUBLIC

Innehållsförteckning

Inledning

1. Principer, instrument och medel för genomförandet av associeringsagendan
2. Prioriteringar i associeringsagendan
 - A. Huvudprioriteringar för åtgärder
 1. *På området resilienta, hållbara och integrerade ekonomier*
 2. *På området ansvarsskyldiga institutioner, rättsstatsprincipen och säkerhet*
 3. *På området miljö och klimatresiliens*
 4. *På området resiliënt digital omställning*
 5. *På området resilienta, rättvisa och inkluderande samhällen*
 6. *På området utrikes- och säkerhetspolitik*
 - B. Prioriteringar i associeringsagendan på kort och medellång sikt
 1. *Demokrati, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning*
 2. *Utrikes- och säkerhetspolitik*
 3. *Rättvisa, frihet och säkerhet*
 4. *Handel och handelsrelaterade frågor*
 5. *Ekonomiskt samarbete och sektorssamarbete*
 6. *Konnektivitet, energi, miljö, klimatfrågor och civilskydd*
 7. *Rörlighet och direkta personkontakter*

INLEDNING

Den 27 juni 2014 undertecknade Europeiska unionen, dess medlemsstater och Georgien (parterna) ett långtgående och innovativt associeringsavtal, som även omfattade ett djupgående och omfattande frihandelsområde. Avtalet innehåller bindande och regelstyrda bestämmelser om ett utökat samarbete. Det djupgående och omfattande frihandelsområdet har tillämpats provisoriskt sedan den 1 september 2014. När ratificeringsprocessen hade slutförts började associeringsavtalet tillämpas fullt ut den 1 juli 2016.

De associeringsagendor som EU och Georgien därefter enades om förbereder och underlättar genomförandet av associeringsavtalet. Prioriteringarna i associeringsagendan kompletterar EU:s och Georgiens ansvar att fullt ut genomföra bestämmelserna i associeringsavtalet EU–Georgien och det djupgående och omfattande frihandelsområdet. Det faktum att associeringsagendan är inriktad på ett begränsat antal prioriteringar påverkar inte räckvidden eller mandatet för den befintliga dialogen inom ramen för andra relevanta avtal eller den multilaterala verksamheten inom det östliga partnerskapet. Associeringsagendan hindrar inte heller tillämpningen av åtaganden som gjorts avseende associeringsagendan och det djupgående och omfattande frihandelsområdet sedan de trädde i kraft, och stödjer principen om dynamisk tillnärmning.

Det viseringsfria resandet till Schengenländerna som trädde i kraft den 28 mars 2017 för georgiska medborgare med biometriska pass har väsentligt förbättrat rörligheten och de direkta personkontakterna mellan parterna på ett säkert och välförvalt sätt. Denna aktualiserade associeringsagenda syftar därför till att säkerställa att förutsättningarna för viseringsfritt resande kontinuerligt är uppfyllda, i enlighet med de åtaganden som gjorts inom ramen för processen med viseringsliberalisering och rekommendationerna i kommissionens regelbundna rapporter om upphävandemekanismen för viseringsundantag. Mekanism. Mekanismen för att hantera frågor kring migration, även irreguljär migration, ogrundade viseringsansökningar från georgiska medborgare samt frågor som rör den allmänna ordningen och säkerheten utgör även fortsättningsvis prioriterade frågor för samarbetet mellan EU och Georgien när det gäller viseringsliberalisering. Att underlätta inresevägar för laglig migration kan ytterligare undersökas.

Det föreliggande dokumentet aktualiserar och förnyar inriktningen på associeringsagendan 2017–2020, och fastställer nya prioriteringar för det gemensamma arbetet för att nå de mål avseende politisk associering och ekonomisk integration som fastställs i associeringsagendan för perioden 2021–2027. Agendan skiljer mellan prioriteringar på kort sikt (som bör ha uppnåtts eller där avsevärda framsteg bör ha uppnåtts inom tre till fyra år) och prioriteringar på medellång sikt (som bör ha uppnåtts eller där avsevärda framsteg bör ha uppnåtts inom sju år). Associeringsrådet kommer att övervaka och kontrollera tillämpningen och genomförandet av associeringsavtalet och regelbundet se över hur avtalet fungerar med hänsyn till dess mål, tillsammans med associeringskommittén och de underkommittéer som inrättas enligt associeringsavtalet.

Den föreliggande associeringsagendan kommer att vara tillämplig från det att den antas till och med slutet av 2027. Associeringsagendan får ändras eller uppdateras när som helst genom överenskommelse i associeringsrådet EU–Georgien.

PRINCIPER, INSTRUMENT OCH MEDEL FÖR GENOMFÖRANDET AV ASSOCIERINGSAGENDAN

Följande gemensamma principer kommer även fortsättningsvis att vara vägledande för genomförandet av associeringsagendan:

- Åtgärder som vidtagits med hjälp av associeringsagendan bör genomföras med full tillämpning av associeringsagendan och det djupgående och omfattande frihandelsområdet, inklusive ingressen.
- Associeringsagendan bör genomföras med full respekt för principerna om öppenhet, ansvarsskyldighet och delaktighet.
- Associeringsagendan ålägger båda sidorna att engagera sig och att fortsätta dialogen om de reformer som sammanhänger med associeringen.
- Associeringsagendans syfte är att uppnå konkreta och tydliga resultat genom att man gradvis genomför konkreta åtgärder.
- Parterna erkänner vikten av att stödja de överenskomna prioriteringarna med hjälp av lämpliga och tillräckliga politiska, tekniska och finansiella resurser.

- Genomförandet av associeringsagendan kommer att övervakas och ge anledning till årlig rapportering, däribland om övergripande framsteg, och en utvärdering. Framstegen kommer att granskas, bland annat inom ramen för de institutionella strukturer som fastställs i associeringsavtalet. Det civila samhället kommer också att uppmuntras att fokusera sin övervakning på associeringsagendan.
- Europeiska unionen kommer att stödja Georgien i genomförandet av de mål och prioriteringar som fastställs i associeringsagendan. EU kommer att göra detta genom att använda allt tillgängligt EU-stöd, samt expertis och rådgivning, bästa praxis och kunnande, informationsutbyte, stöd till kapacitetsuppbyggnad, institutionell förstärkning och utveckling av nya biståndsinstrument. EU betonar att stödet är kopplat till gemensamt överenskomna strikta villkor vad gäller framsteg med reformer. Europeiska unionen kommer också att arbeta tillsammans med andra partner för att säkerställa samordning av stöd från Georgiens andra samarbetspartner och stärka en samordnad hållning i fråga om Team Europas stödpaket som kombinerar resurser från EU, dess medlemsstater och finansieringsorgan. EU:s finansieringsinstrument kommer också att finnas tillgängliga för att bidra till genomförandet av associeringsagendan. Trots detta är agendan inte i sig något finansiellt programdokument och den ersätter inte den programplanering eller de arrangemang som parterna utarbetar.

Prioriteringarna i associeringsagendan tar hänsyn till att agendan är det huvudsakliga verktyget för att genomföra associeringsagendan/det djupgående och omfattande frihandelsområdet och återspeglar även de långsiktiga politiska mål som fastställs i det gemensamma meddelandet ”Det östliga partnerskapet efter 2020: Ökad resiliens – ett östligt partnerskap som fungerar för alla¹” och förklaringen från det östliga partnerskapets toppmöte², vilka kommer att ligga till grund för prioriteringarna i det östliga partnerskapet under perioden efter 2020. Dessa prioriteringar kommer att fungera som underlag för EU:s bistånd till Georgien på det sätt som beskrivs i instrumentet för grannskapet, utvecklingsamarbete och internationellt samarbete och de motsvarande programdokumenten för perioden efter 2020. EU kan även komma att tillhandahålla bistånd via andra EU-instrument. Allt stöd kommer att tillhandahållas i full överensstämmelse med de bestämmelser och förfaranden som gäller för genomförandet av EU:s externa bistånd. EU:s stöd kommer att återspegla dess villkorlighets- och incitamentbaserade strategi, och ett villkor för stödet är att överenskomna reformer genomförs.

PRIORITERINGAR I ASSOCIERINGSAGENDAN

EU och Georgien anser att genomförandet av associeringsavtalet och associeringsagendan utgör huvudprioriteringar för att konsolidera och främja gemensamma värderingar och principer på det sätt som överenskommits mellan EU och Georgien. Associeringsavtalet föreskriver en påskyndad politisk associering och ekonomisk integration med Europeiska unionen.

Efter det att associeringsavtalet undertecknades har Georgien vidtagit åtgärder och genomfört väsentliga reformer med avseende på det faktiska genomförandet. Båda parter bekräftar de framsteg Georgien gjort på vägen mot en djupare politisk associering och ekonomisk integration med EU samt ifråga om utmaningarna på sådana områden som gemensamma grundläggande värden, rättsstaten och reformen av rättsväsendet, och upprepar att ytterligare steg fortfarande återstår för att åstadkomma väsentliga och hållbara framsteg som ger allmänheten fullt åtnjutande av fördelarna med associeringsavtalet EU–Georgien.

Ytterligare framsteg med Georgiens dagordning för demokrati och rättsstatsprincipen, med hjälp av ambitiösa politiska och rättsliga reformer samt reformer för att bekämpa korruption i en bred och inkluderande process, är avgörande för samarbetet mellan EU och Georgien inom ramen för denna associeringsagenda.

¹ JOIN(2020) 7

² <https://www.consilium.europa.eu/sv/press/press-releases/2021/12/15/eastern-partnership-summit-joint-declaration/>

Ett effektivt genomförande av associeringsavtalen och det djupgående och omfattande frihandelsområdet, som är kopplat till den bredare processen med tillnärmning av lagstiftningen och därtill hörande nödvändiga reformer, bidrar till att skapa förutsättningar för utvidgade ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser med EU vilket i sin tur resulterar i en fortsatt gradvis ekonomisk integration med EU:s inre marknad för Georgien, i enlighet med målen i associeringsavtalet.

EU upprepar sitt fasta stöd för Georgiens suveränitet och territoriella integritet inom landets internationellt erkända gränser, inklusive politiken för icke-erkännande och engagemang i Georgien samt sitt fasta åtagande att främja fred, stabilitet och konfliktlösning i Georgien. EU erkänner vidare Georgiens väsentliga bidrag till EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, även genom deltagande i EU-ledda krishanteringsinsatser. EU är redo att fortsätta samarbetet med Georgien i säkerhetsfrågor i syfte att genomföra sina strategiska prioriteringar i grannskapet.

Samarbetet mellan EU och Georgien, även inom ramen för det östliga partnerskapet, syftar vidare till att stödja genomförandet av övergripande politiska mål, däribland med avseende på Parisavtalet om klimatförändringar och Agenda 2030 för hållbar utveckling och dess 17 mål för hållbar utveckling som bägge parter anslutit sig till. Samarbetet kommer att stärka den regelbaserade världsordningen och bidra till att bygga ett starkare Europa i världen.

Mot denna bakgrund bör följande reformåtgärder prioriteras:

A. Huvudprioriteringar för åtgärder

1. *På området resilienta, hållbara och integrerade ekonomier*

1.1 *Ekonomisk utveckling, företags- och investeringsklimat*

Parterna kommer att samarbeta för att stimulera den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska integrationen mellan Georgien och EU till förmån för Georgiens medborgare och deras välfärd. Detta kommer att minska de socioekonomiska och utbildningsrelaterade ojämlikheterna och förbättra arbetsvillkoren, samtidigt som man säkerställer en progressiv utfasning av fossila bränslen och klimatneutralitet i ekonomin. Med tanke på omständigheterna är det mycket viktigt att åtgärda de socioekonomiska följderna av covid-19-pandemin och samtidigt bygga upp resiliens på kort och lång sikt. Detta bör även yttra sig som ansträngningar för att säkerställa att återhämtningen efter covid-19-pandemin blir miljövänlig och för att uppnå miljö- och klimatmålen. Det är också av central vikt för en hållbar och rättvis återhämtning att man bevarar skyddet av arbetstagarna och främjar anständiga arbetsvillkor.

Uppmärksamhet kommer att ägnas åt att förbättra företags- och investeringsklimatet, skapa lika villkor för alla företagare genom rättsstatsprincipen, rättssäkerhet och fortlöpande insatser mot korruption. Detta inbegriper även vidareutveckling av skiljeförfaranden i kontakter mellan näringsidkare samt verkställighet av rättsliga beslut. Det kommer att vara viktigt att säkerställa direkt stöd till små och medelstora företag – bland annat via genomförandet av strategin för små och medelstora företag – att främja företagande (däribland kvinnliga och unga entreprenörer) samt säkerställa tillgång till finansiering och stärka kooperativ på landsbygden i Georgien. Genomförandet av den nya strategin för jordbruks- och landsbygdsutveckling 2021–2027 kommer att bidra till utvecklingen av effektiva värdekedjor, förbättra sysselsättningen i landsbygdsområden och hjälpa de små och medelstora företagen att öka sin konkurrenskraft i utvalda sektorer med högt exportvärde. Detta kommer även att bidra till ytterligare internationalisering av ekonomin och integration med EU:s värdekedjor. Arbete i riktning mot anslutning till det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa) kommer att vara ett centralt inslag på dagordningen för det ekonomiska samarbetet och erbjuder ett viktigt incitament för företagen och påtagliga fördelar för Georgiens befolkning. Genomförandet av politiken för regional utveckling ska bidra till att skapa en mer välbalanserad territoriell utveckling, minska skillnaderna och inrätta nya regionala centrum utöver Tbilisi och Batumi.

Samtidigt är det viktigt att fortsätta på den framgångsrika vägen mot stark ekonomisk och finanspolitisk styrning för att säkerställa ekonomisk och finansiell stabilitet och för att fortsätta modernisera finanssektorn, exempelvis genom att reformera banksektorn, främja kapitalmarknaderna och utveckla mikrokrediter.

Ytterligare lagstiftningskonvergens med EU:s normer kommer att vara viktig för att gå vidare med full tillämpning av åtagandena enligt det djupgående och omfattande frihandelsområdet som är en förutsättning för ekonomisk integration mellan Georgien och EU. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas åt tillämpningen av tekniska föreskrifter, marknadsövervakning, sanitära och fytosanitära åtgärder, däribland livsmedelssäkerhet och anpassning till europeiska standarder. Tillämpning av den strategiska ramen för tullsamarbete, säkerställande av skyddet av immateriella rättigheter samt full tillämpning av bestämmelserna om geografiska beteckningar är avgörande för ökad handel.

Parterna bekräftar initiativet från trion med associerade partnerländer för ett utökat samarbete med EU, och noterar med tillfredsställelse den ökade samordningen dem emellan i frågor av gemensamt intresse som rör genomförandet av associeringsavtalen och de djupgående och omfattande frihandelsområdena, samt samarbetet inom det östliga partnerskapet.

1.2 Stärkt konnektivitet

Parterna kommer att samarbeta för att stärka konnektiviteten (på transportområdet, energiområdet och det digitala området) mellan EU och Georgien, i synnerhet via Svarta havet.

På transportområdet kommer parterna att genomföra ömsesidigt fördelaktiga strategiska projekt, däribland inom ramen för det östliga partnerskapet, och gradvis fullfölja hela det utvidgade vägledande transeuropeiska transportnätet och främja multimodala transportlösningar. De kommer vidare att samarbeta för att tillämpa EU:s regelverk på alla transportsätt (i luften, på väg, till sjöss och på räls) i syfte att förbättra såväl den fysiska konnektiviteten, samt därmed sammanhängande standarder, som bestämmelser och säkerhet (i synnerhet trafiksäkerhet på vägarna) samtidigt som man främjar och ökar fokuseringen på gröna transportlösningar.

Stor vikt kommer att läggas vid att genomföra de åtaganden som följer av Georgiens anslutning till energigemenskapen, i synnerhet genom reformer av lagstiftningen och investeringar i energitrygghet och energieffektivitet, att stärka och utveckla nya nät för energiinfrastruktur och sammankoppling samt verka för insynsvänliga och välfungerande el- och gasenergimarknader.

1.3 Utbildning och ungdomars anställbarhet, forskning och innovation

Parterna kommer att arbeta tillsammans när det gäller att investera i människor, särskilt ungdomar, för att förbättra anställbarheten samtidigt som man säkerställer anständiga arbetsvillkor och ett verksamt skydd av arbetstagarna. Georgien kommer att förbättra sin utbildnings- och forskningsverksamhet genom omfattande reformer av utbildnings- och forskningsväsendet med inriktning på effektivitet, rättvis tillgång till och kvalitet på alla utbildningsnivåer. Europaskolan inom det östliga partnerskapet i Georgien kan fungera som en förebild för högkvalitativ utbildning i enlighet med internationella standarder.

Det kommer även att vara av central vikt att säkerställa att läroplanen motsvarar behoven på arbetsmarknaden för att överbrygga kompetensklyftan och bättre matcha kompetens mot arbetstillfällen. En prioritet kommer att vara bättre tillträde till arbetsmarknaden – även för kvinnor och särskilt utsatta personer. Samtidigt kommer anställningspolitiken och arbetsförmedlingen att förbättras ytterligare.

Parterna kommer att fortsätta stödja genomförandet av forsknings- och innovationspolitiken. De kommer att sträva efter att uppmuntra investeringar i starkare ekosystem för forskning och innovation med hjälp av policyreformer, och ökade bruttoutgifter för forskning och innovation. De kommer att fostra en grön och digital omställning genom användning av strategier för smart specialisering och tekniköverföring när det är relevant.

2. På området ansvarsskyldiga institutioner, rättsstatsprincipen och säkerhet

2.1 Rättsstatsprincipen, reform av rättsväsendet och insatser mot korruption

Parterna kommer att arbeta tillsammans för att upprätthålla rättsstatsprincipen, med särskild uppmärksamhet på rättsväsendet och domstolsväsendets oberoende. Fullt genomförande av den tredje och fjärde omgången av reformen av rättsväsendet är avgörande för att stärka rättsväsendets oberoende och ansvarsskyldighet, exempelvis genom att man stärker den institutionella uppbyggnaden och arbetsmetoderna vid högsta rättsliga rådet och andra centrala rättsliga instanser samt förbättrar insynen och meritbaserade förfaranden för urval och befordran, i enlighet med rekommendationerna från Venedigkommissionen, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt dess kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter.

Georgien kommer att vidta ytterligare reformer av rättsväsendet, däribland den prioriterade frågan avseende reform av högsta rättsliga rådet, samt anta en ambitiös strategi för reform av rättsväsendet efter 2021 genom en bred, inkluderande och partiöverskridande reformprocess, som bland annat kommer att utvärdera effektiviteten i den tredje och fjärde omgången av de rättsliga reformerna. Georgien kommer, som en prioriterad fråga, att fortsätta anpassa lagen om allmänna domstolar till de därmed sammanhängande rekommendationerna från Venedigkommissionen³ och till fullo tillämpa den ändrade lagstiftningen på alla framtida utnämningar.

Dessutom bör motiveringar av god kvalitet offentliggöras i samband med utnämningar i rättsväsendet och antagande av lagstiftning om offentliggörande av rättsliga beslut.

³ Brådskande yttrande om förfarandet för urval och utnämning av domare i Georgiens högsta domstol, antaget den 21–22 juni 2019 av Europarådets europeiska kommission för demokrati genom lag (Venedigkommissionen). Brådskande yttrande om ändringarna i den grundläggande lagstiftningen om allmänna domstolar, antaget den 2–3 juli 2021 av Europarådets europeiska kommission för demokrati genom lag (Venedigkommissionen).

Georgien kommer att se över förfarandet för utnämning av riksåklagaren för att stärka befattningsens oberoende/riksåklagarens ställning. I detta syfte kommer omröstning med kvalificerad majoritet att införas i parlamentet, vilket är Venedigkommissionens huvudrekommendation på denna punkt. Detta kommer att innebära en effektiv mekanism för att förhindra dödlagen, vilken fått ett brett partiöverskridande stöd och är förenlig med Venedigkommissionens råd. Ytterligare skydd kommer att införas för att säkerställa att urvals- och utnämning förfarandena är insynsvänliga och bygger på sådana kriterier som integritet, oberoende, opartiskhet och kompetens.

Ansvarsskyldighet och demokratisk tillsyn över rättsvårdande myndigheter kommer att behöva stärkas ytterligare.

Georgien kommer att fortsätta eftersträva ambitiösa framsteg i kampen mot korruption och ekobrottslighet, vilket inkluderar alla former av korruption, och kommer att stärka de mekanismer som ska förebygga korruption, även i samband med offentlig upphandling.

3. På området miljö och klimaresiliens

3.1 Miljö och klimatfrågor

Parterna kommer att samarbeta för resiliens på miljö- och klimatområdet genom att – även i samband med återhämtningen från covid-19-pandemin – främja en modern, resurseffektiv, ren och cirkulär ekonomi som ska utmynna i en grönare ekonomi och hållbarare användning av naturresurser, i linje med den europeiska gröna given. Detta kommer bland annat att uppnås genom fortlöpande administrativa reformer och uppbyggnad av administrativ kapacitet för att genomföra associeringsavtalets kapitel om miljö- och klimatåtgärder. Dialogen mellan EU och Georgien i miljö- och klimatfrågor kommer vidare att främjas inom ramen för befintliga strukturer i associeringsavtalet. Det civila samhället kommer att höras noggrant på denna punkt.

Minskade utsläpp och målsättningar i fråga om klimatresiliens i enlighet med Parisavtalet kommer att tas med i den övergripande ekonomiska och transportrelaterade politiken för att begränsa de klimatförändrande effekterna och förbättra människors liv. I detta sammanhang kommer Georgien att lämna in en långsiktig utvecklingsstrategi för låga utsläpp av växthusgaser med beaktande av Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar och kommer att uppdatera sina nationellt fastställda åtaganden avseende Parisavtalet.

Mer uppmärksamhet kommer att ägnas åt att möjliggöra och främja hållbart jordbruk och fiske, bland annat inom den ram för blå ekonomi som antagits via EU:s gemensamma havsagenda för Svarta havsområdet⁴, samt åt bevarandet av den biologiska mångfalden och ekosystemen i Svartahavsområdet.

Miljöstyrningen kommer att stärkas genom att man tillämpar ny lagstiftning om miljökonsekvensbedömning, genom strategiska miljöbedömningar, genom att man antar och tillämpar ny lagstiftning om miljöansvar samt säkerställer att allmänheten har tillgång till miljöinformation och kan delta i beslutsfattandet. Förbättrad luft- och vattenkvalitet och en bättre avfallshantering i enlighet med europeiska standarder kommer inte bara att bidra till att förbättra miljön utan kommer även att ha väsentlig påverkan på folkhälsan. Mot denna bakgrund kommer parternas samarbete avseende folkhälsan att stärkas.

3.2 Folkhälsa

Parterna kommer att arbeta tillsammans för att göra det möjligt att tillhandahålla vård till rimliga priser och främja tillgången till vård i alla samhällsskikt, även genom att förbättra räckvidden på den allmänna sjukvårdsförsäkringen och genom åtgärder avseende e-hälsa. Förebyggande hälsoåtgärder och tobakskontroll kommer att vara av central vikt. Hälso- och sjukvårdsinrättningarna och deras ansvarsskyldighet kommer att stärkas genom utarbetande av kvalitetskriterier, värdebaserade inköp och andra kvalitetsstyrningsmetoder. Stor vikt kommer att läggas vid att effektivt åtgärda smittsamma och icke smittsamma sjukdomar och att på ett övergripande plan göra hälso- och sjukvårdssystemet mer motståndskraftigt mot sådana externa chocker som exempelvis pandemier.

⁴ Ministerförklaring i Bucharest av den 21 maj 2019 om en gemensam havsagenda för Svarta havsområdet – (Black Sea (europa.eu)).

4. På området resilient digital omställning

4.1 Utveckling av digital infrastruktur

Parterna kommer att arbeta tillsammans för att möjliggöra tillväxt och en hållbar utveckling i Georgien, genom att ytterligare främja utrollningen av digital infrastruktur och stödja den digitala omställningen som bygger på den nationella strategin för utveckling av bredbandsuppkoppling i linje med EU:s lagstiftning och bästa praxis, bland annat i fråga om säkerheten i digitala infrastrukturer. Covid-19-pandemin har aktualiserat den digitala klyftan i samhällena och det trängande behovet av att stödja den digitala omställningen. Lösningar som avser e-hälsa, distansundervisning, telemedicin, virusspårning och förebyggande av desinformation kommer inte bara att vara till hjälp under pandemin utan kommer även att ligga till grund för resiliens och utvecklingen av alla EU:s samarbetspartner under kommande år. Det kommer att vara av central vikt att stimulera den digitala ekonomin och innovationen med hjälp av lämplig politik, vilket kommer att främja och ytterligare diversifiera inte bara it-industrin utan även de kreativa näringarna och stärka deras konkurrenskraft, stimulera tillväxten hos och överlevnadsmöjligheterna för nystartade företag samt digitalisera värdekedjorna.

4.2 E-förvaltning och digitala tjänster

Samtidigt bör e-förvaltning och digitala tjänster vidareutvecklas för att öka den offentliga förvaltningens effektivitet, öppenhet och ansvarsskyldighet. Detta måste gå hand i hand med utvecklingen av digitala färdigheter och e-kompetens hos allmänheten. För detta syfte bör människor i hela Georgien ha tillgång till internet och andra tjänster för elektronisk kommunikation till rimliga priser. Parterna kommer att samarbeta för att ytterligare förbättra förvaltningens kapacitet och oberoendet vid Georgiens nationella tillsynsmyndighet för elektronisk kommunikation, vilket är en grundläggande förutsättning för att den berörda marknaden ska fungera väl. Vidare kommer EU att stödja genomförandet av roaming- och spektrumavtal mellan Georgien och de övriga partnerländerna i det östliga grannskapet, och i lämpliga fall med EU.

4.3 *Cyberresiliens*

Parterna kommer att arbeta tillsammans för att förbättra cyberresiliensen och säkerställa robusta rättsliga, politiska och operativa ramar för cybersäkerhet med utgångspunkt i EU:s lagstiftning och bästa praxis, däribland det europeiska ramverket för cybersäkerhetscertifiering. Inom denna ram kommer parterna att fortsätta arbeta på en framtida tillnärmning av Georgiens lagstiftning till direktivet om nät- och informationssäkerhet.

Parterna kommer att samarbeta på väg mot Georgiens antagande av rättsliga ramar för elektronisk identifikation och betrodda elektroniska tjänster i linje med EU:s lagstiftning och bästa praxis, med tanke på en eventuell överenskommelse om ömsesidigt erkännande av betrodda tjänster.

5. *På området resiliens, rättvisa och inkluderande samhällen*

5.1 *Mänskliga rättigheter på alla politikområden och egenmakt för det civila samhället och ungdomar*

Båda parter kommer att främja god samhällsstyrning, mänskliga rättigheter, rättsstatsprincipen, diskrimineringsförbud, anständiga arbetstillfällen samt grundläggande värden och humanitära principer i samband med insatserna mot covid-19-pandemin och återhämtningen från pandemin.

Georgien kommer att bevara massmedias frihet, oberoende och mångfald, respektera EU:s normer och internationella standarder, säkerställa förutsättningar för ett medieklimat som är fritt, professionellt, pluralistiskt, oberoende och sunt. Parterna kommer även att samarbeta för att stärka samverkan om strategisk kommunikation, också genom insatser mot desinformation och för att främja mediekompetens.

Båda parter kommer att samarbeta för att säkerställa en förbättrad tillämpning av lagen mot diskriminering, utveckla och tillämpa en ny nationell strategi för mänskliga rättigheter och därmed sammanhängande nationella handlingsplaner i fråga om mänskliga rättigheter samt möjliggöra mediepluralism och oberoende medier och respekt för mötesfriheten. Georgien kommer att säkerställa de nödvändiga ekonomiska och personalrelaterade resurser som behövs för att effektivt och snabbt utreda förseelser som tillskrivs tjänstemän vid rättsvårdande myndigheter och för att på ett verkningsfullt sätt kontrollera behandlingen av personuppgifter.

Nyckelprioriteringar kommer att vara bättre jämställdhet mellan könen och säkerställande av likabehandling i samhället, politiken och det ekonomiska livet, bättre integration och icke-diskriminering, däribland av personer med funktionsnedsättning och hbtqi-personer. Man kommer också att fokusera på åtgärder för att skydda barn mot alla former av våld. Även ansträngningarna för att säkerställa en hög skyddsnivå för personuppgifter kommer att fortsätta.

EU och Georgien kommer också att fokusera på ungdomars deltagande och ledarskap genom egenmakt. Parterna kommer vidare att samarbeta för att maximera Georgiens fördelar av anslutningen till programmen Horisont 2020 och Horisont Europa och ytterligare främja det redan aktiva deltagandet i Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren samt andra program och initiativ för frivilligarbete, samverkan och utbyte, i enlighet med resultaten från förhandlingarna och antagandet av relevanta program.

Georgien kommer att fortsätta utveckla ungdomssektorn och en erfarenhets- och rättighetsbaserad ungdomspolitik i syfte att skapa en hållbar miljö för ungdomsutveckling som ger ungdomar möjlighet att till fullo utnyttja sin potential och aktivt delta på alla områden av det offentliga livet, ökar ungdomars förståelse av demokratiska värderingar och principer samt hjälper dem att hävda sina egna rättigheter, samt säkerställa en fullständig och jämställd ekonomisk egenmakt, skydda hälsa och välbefinnande samt en jämbördig tillgång till information och resurser för alla ungdomar i Georgien.

Georgien kommer att fortsätta verka för ett säkert, inkluderande och möjliggörande klimat för det civila samhällets organisationer och deras verksamhet, däribland anpassning av politiken för stöd till deras ekonomiska hållbarhet och vidareutveckling av sektorn för det civila samhället, i synnerhet organisationer som är verksamma lokalt. Georgien kommer också att främja företagens sociala ansvar och socialt entreprenörskap i syfte att tillhandahålla lösningar på sociala och miljömässiga utmaningar, med särskild inriktning på anställbarhet av personer i utsatta situationer, däribland personer med funktionsnedsättning, och bättre finansiell hållbarhet för det civila samhällets organisationer.

Georgien kommer att säkerställa högsta demokratiska standard i hela valprocessen, en rättvis, insynsvänlig och strikt hantering av klagomål och överklaganden, och kommer att fortsätta att till fullo åtgärda de prioriterade rekommendationerna från kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa samt göra väsentliga framsteg avseende deras övriga rekommendationer⁵ genom en inkluderande dialog. Georgien kommer också att säkerställa den partipolitiska mångfalden och avstå från begränsningar som strider mot internationella standarder, i synnerhet med avseende på registrering och finansiering, i enlighet med relevanta yttranden från Venedigkommissionen⁶.

5.2 Stärkt offentlig förvaltning

Fortsatt reform av den offentliga förvaltningen genom öppna styrelseformer är även fortsättningsvis en absolut prioritet. EU och Georgien kommer att agera gemensamt för att värna om och främja de principer och standarder som den europeiska offentliga förvaltningen bygger på. I detta syfte kommer parterna att förena sina ansträngningar för att främja ansvarsskyldiga, verkningsfulla, effektiva, öppna och insynsvänliga styrelseskick, bygga upp en meritbaserad och professionell tjänstemannakår, samt säkerställa samhällstjänster av hög kvalitet och en stark lokal förvaltning.

Parterna kommer att arbeta tillsammans för att som en prioritet främja en ansvarsskyldig, verkningsfull, effektiv, insynsvänlig, medborgarinriktad offentlig förvaltning, bygga upp en meritbaserad och professionell tjänstemannakår samt säkerställa samhällstjänster av hög kvalitet inom hela territoriet och en stark lokal förvaltning.

⁵ T.ex., <https://www.osce.org/files/f/documents/1/4/480500.pdf> and <https://www.osce.org/odihr/elections/georgia/496309>

⁶ T.ex. det gemensamma yttrandet om utkastet till artikel 791 i vallagen av den 20 mars 2021, Venedigkommissionens yttrande nr 1019/2021/ODIHR yttrande nr ELEGEO/407/2020; brådskande gemensamt yttrande om de omarbetade ändringsförslagen av vallagen av den 5 juli 2021, Venedigkommissionens yttrande nr 1043/2021/ODIHR yttrande nr ELEGEO/417/2021.

5.3 Rörlighet, inklusive viseringsfrihet

Georgien kommer kontinuerligt att vidta åtgärder för att efterkomma rekommendationerna i rapporterna om upphävandemekanismen för viseringsundantag och säkerställa att man fortsätter att uppfylla kraven i handlingsplanen för viseringsliberalisering⁷, vilket är nödvändigt för fortsatt viseringsfritt resande till EU. Kommissionens årliga rapporter om upphävandemekanismen för viseringsundantag kommer att fortsätta ge vägledning för ytterligare åtgärder som behövs för att säkerställa att de uppnådda framstegen är hållbara. Georgien kommer att genomföra migrationsstrategin 2021–2030 och den statliga strategin för integrerad gränsförvaltning 2021–2025.

6. På området utrikes- och säkerhetspolitik

6.1 Fredlig konfliktlösning

Parterna kommer att upprätthålla ett faktiskt samarbete för att stödja Georgiens ansträngningar att nå en fredlig och hållbar lösning på konflikten med utgångspunkt i internationella rättsliga principer och underlätta en varaktig fred och säkerhet i Georgien. De kommer vidare att göra ansträngningar för att främja frågan om fredlig konfliktlösning i Georgien, även genom det med hjälp av EU framförhandlade vapenstilleståndsavtalet av den 12 augusti 2008. Georgien kommer att fortsätta utarbeta en strategisk vision för fredlig konfliktlösning genom att gå i spetsen för en inkluderande nationell process. Parterna kommer att intensifiera ansträngningarna att nå påtagliga resultat inom ramen för de internationella diskussionerna i Genève, vars ordförandeskap EU delar med FN och OSSE, för att finna hållbara lösningar på utmaningar i säkerhetsfrågor och humanitära frågor som beror på olösta konflikter. De olika EU-aktörer som är verksamma på plats – EU:s delegation till Georgien, Europeiska unionens särskilda representant för Sydkaukasien och krisen i Georgien samt Europeiska unionens övervakningsuppdrag – kommer att fortsätta bidra till stabilitet, normalisering, förtroendeskapande åtgärder och konfliktlösning. Lämpliga steg kommer att tas för att uppmuntra handel, fri rörlighet och ekonomiska band över administrativa gränser – däribland genom översyn av lagstiftningen vid behov och med hjälp av fredsinitiativet ”Ett steg mot en bättre framtid” – och för att främja direkta personkontakter, förtroendeskapande åtgärder och försoning mellan samhällsgrupper som delats på grund av konflikt. Parterna kommer att fortsätta samarbetet för att vidta förebyggande åtgärder och ytterligare konsolidera politiken för icke-erkännande i det internationella samfundet.

⁷ https://ec.europa.eu/home-affairs/policies/international-affairs/collaboration-countries/visa-liberalisation-moldova-ukraine-and-georgia_en.

6.2 *Samarbete på säkerhets- och försvarsområdet*

Parterna kommer att fördjupa den bilaterala dialogen om säkerhets- och försvarsfrågor för att hantera frågor av gemensamt intresse, däribland konfliktförebyggande och krishantering, insatser mot terrorism, mot penningtvätt och kamp mot organiserad brottslighet och narkotikabrott. Med utgångspunkt i rekommendationerna från undersökningen av hybridhot kommer samarbetet om insatser mot hybridhot att förbättras. Parterna kommer att arbeta tillsammans för att säkerställa att reformen av säkerhetssektorn genomförs och att relevanta ramar och förfaranden fastställs i fråga om cyberresiliens och skydd av kritisk infrastruktur. Samarbetet mellan rättsväsendet och de rättsvårdande myndigheterna kommer att stärkas ytterligare. EU kommer även att fortsätta främja Georgiens deltagande i EU:s krishanteringsinsatser samt i utbildnings- och samrådsverksamhet med koppling till den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik.

B. Prioriteringar i associeringsagendan på kort och medellång sikt

1. *Demokrati, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning*

Politisk dialog och samarbete om reformer inom ramen för associeringsagendan syftar till att stärka respekten för de demokratiska principerna, däribland politisk mångfald, en inkluderande beslutsgång, maktfördelningsprincipen, samarbete med oppositionen, rättsstatsprincipen och god samhällsstyrning samt mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Detta omfattar främjande av rättigheter, som stadfästs i FN:s och Europarådets centrala konventioner och tillhörande protokoll med avseende på personer som tillhör minoriteter, faktiskt verkställande av domar meddelade av Europeiska domstolen för mänskliga rättigheter samt insatser för att konsolidera inhemska politiska reformer, i synnerhet genom tillnärmning till EU:s regelverk.

Stärkande av stabiliteten, oberoendet, effektiviteten och den tillräckliga finansieringen hos de institutioner som garanterar demokrati, rättsstatsprincipen och respekten för de mänskliga rättigheterna och jämställdheten mellan könen samt icke-diskriminering omfattar särskilt följande:

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta säkerställa anordnandet av öppna, inkluderande och tillförlitliga val, däribland genom att åtgärda alla de brister som påtalats av OSSE/ODIHR.
- Säkerställa att lagstiftningsändringar som påverkar grundläggande förutsättningar för rättsstatsprincipen, exempelvis i fråga om rättsväsendets oberoende, genomgår omfattande och inkluderande samråd och är förenliga med europeiska standarder och rekommendationer från sådana internationella organ som Venedigkommissionen, Greco och OSSE/ODIHR.
- Säkerställa kontinuerlig och effektiv tillämpning av reformerna av den offentliga förvaltningen och reformen för en insynsvänlig regering, i harmoni med de principer och bästa praxis som ligger till grund för den europeiska offentliga förvaltningen. Främja deltagande och en öppen dialog mellan det civila samhället och regeringen, stärka de gemensamma processerna och flerpartsdeltagandet i beslutsfattande, övervakning och utvärdering. Främja innovativa metoder genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte, intensifiera det ömsesidiga lärandet och ett fast samarbete både på politisk nivå och på sakkunnignivå.
- Dialogen och samarbetet kommer även att omfatta stärkande av rättsväsendet med hjälp av fortsatta reformer av rättsväsendet, särskilt när det gäller säkerställande av fullt externt och internt oberoende för domare och respekten för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna, inklusive genom omfattande samarbete.

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa en kontinuerlig förstärkning av ramarna för mänskliga rättigheter genom harmonisering och praktisk tillämpning av internationell och europeisk rätt och praxis i fråga om mänskliga rättigheter.

1.1 Rättsväsendet

Prioriteringar på kort sikt

- Faktiskt genomföra alla aspekter av den tredje och fjärde omgången av reformen av rättsväsendet.
- Faktiskt genomföra alla aspekter av strategin för rättsväsendet 2017–2021 och dess handlingsplaner samt anta en ambitiös strategi för rättsväsendet för perioden efter 2021, med utgångspunkt i en bred, inkluderande och partiöverskridande reformprocess och en bedömning av effektiviteten i den tredje och fjärde omgången av reformen av rättsväsendet.
- Stärka och i grunden reformera den institutionella uppbyggnaden och arbetsmetoderna vid högsta rättsliga rådet och andra centrala rättsliga instanser för att faktiskt öka insynen, integriteten och ansvarsskyldigheten i fråga om de bestämmelser och beslut dessa antar, däribland beslut om utnämning, utvärdering, befordran, omplacering och disciplinära åtgärder. Lämna in förslagen till reformer till Venedigkommissionen och OSSE:s kontor för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter för yttrande och genomföra deras rekommendationer.
- I synnerhet säkerställa en insynsvänlig och meritbaserad rättslig ram och praxis för utnämning och befordran av domare genom att göra ramen helt förenlig med europeiska normer och Venedigkommissionens rekommendationer, även utnämningar till högsta domstolen.
- Offentliggöra skriftliga motiveringar för utnämning av domare med hänvisning till kriterier som gäller integritet och kompetens.
- Förbättra utbildningen av de som söker till tjänster inom rättsväsendet, av domare och av domstolspersonal med tillämpning av EU:s och Europarådets rekommendationer.
- Modernisera rättskipningen genom att utöka möjligheten att använda elektroniska inlagor och elektronisk kommunikation med domstolarna samt elektronisk ärendehantering. Bredda tillämpningen av slumpmässig elektronisk tilldelning av ärenden.

- Fortsätta reformerna av åklagarmyndigheten och de brottsutredande avdelningarna vid inrikesministeriet och andra myndigheter i syfte att ytterligare säkerställa oberoende och professionalism i åklagarväsendet och brottsutredningarna, frihet från all otillbörlig påverkan samt bättre insyn och ansvarsskyldighet.
- Georgien kommer att se över förfarandet för utnämning av riksåklagaren för att stärka befattningens oberoende/riksåklagarens ställning. I detta syfte kommer omröstning med kvalificerad majoritet att införas i parlamentet, vilket är Venedigkommissionens huvudrekommendation på denna punkt. Detta kommer att inbegripa en effektiv mekanism för att förhindra dödlägen, vilken fått ett brett partiöverskridande stöd och är förenlig med Venedigkommissionens råd. Ytterligare skydd kommer att införas för att säkerställa att urvals- och utnämning förfarandena är insynsvänliga och bygger på sådana kriterier som integritet, oberoende, opartiskhet och kompetens.
- Anta reformen av den straffrättsliga lagstiftningen i syfte att modernisera den och säkerställa att den är förenlig med relevanta EU-standarder och internationella standarder och skyldigheter. Närma de straffrättsliga förfarandena till de som tillämpas i EU:s medlemsstater.
 - Se över användningen och de rättsliga skyddsmekanismerna vid straffflintring på grund av medverkan i brottsutredning.
 - Garantera det processrättsliga skyddet för gärningsmän och offer i brottmål och ytterligare förbättra tillämpningen av principen om reparativ rättvisa både med avseende på vuxna och unga gärningsmän.
 - Ytterligare säkerställa att offer, även offer för hatbrott, har faktisk tillgång till rättvisa och kompensation samt erbjuds fullt stöd och skydd.
 - Stärka det processrättsliga skyddet och säkerställa de rättsliga garantierna för personer som tas i förvar när det gäller administrativa förfaranden.
- Bredda tillgången till kostnadsfri rättshjälp av god kvalitet.
- Förbättra användningen av och kvaliteten på medling. Åtgärda brister vid skiljeförfaranden i konsumentärenden samt skapa förutsättningar för att öka användningen av skiljeförfaranden vid tvister mellan företag.

- Intensifiera genomförandet av strategin om brottsförebyggande och kriminalvård, särskilt genom att tillämpa metoder för rehabilitering och återanpassning i kriminalvården, det förebyggande arbetet samt i övervakningssystemen och efter frigivning.

Prioriteringar på medellång sikt

- Använda tagande i administrativt förvar endast i vederbörligen motiverade fall. Säkerställa det processrättsliga skyddet av personer i administrativt förvar, i enlighet med principerna för mänskliga rättigheter, inbegripet rätten till en rättvis rättegång. Ändra lagstiftningen om administrativa förseelser på denna punkt.
- Modernisera lagstiftningen på de handelsrättsliga, privaträttsliga och förvaltningsrättsliga områdena i enlighet med de nationella strategierna och tillnärmningen till EU:s regelverk.
- Säkerställa en inkluderande tillgång till rättslig prövning genom en rättshjälpsjänst med tillräcklig finansiering och personal.
- Göra lämplig åtskillnad mellan åklagare och brottsutredare samt inrätta en balanserad samarbetsmekanism i lagstiftningen och i praktiken.
- Säkerställa den allmänna ordningen och säkerheten och samtidigt garantera skyddet av de mänskliga rättigheterna.

1.2 Korruptionsbekämpning, insatser mot bedrägerier, reform av den offentliga förvaltningen och samhällstjänster

Prioriteringar på kort sikt

- Utveckla och säkerställa faktiskt genomförande av en ny nationell strategi mot korruption och den därmed sammanhängande handlingsplanen för tiden efter 2020 i syfte att förebygga, upptäcka och åtgärda alla former av korruption.
- Stärka de integritetsansvariga institutionerna i deras tillsynsfunktion, däribland statstjänstemannakontoret för deklaration av tillgångar, statsrevisionen, när det gäller revision av kostnader och intäkter vid nationella, regionala och lokala instanser, konkurrensmyndigheten, parlamentets tillsyns- och övervakningsorgan, genom bättre kapacitet vid sektorskommittéerna, sekretariatet för bekämpning av korruption, vilket administreras av Georgiens regering, och lokala rådgivningsinstanser för allmänheten.

- Ytterligare åtgärda korruption både genom repressiva åtgärder och förebyggande åtgärder, exempelvis genom att öka effektiviteten och kapaciteten att utreda korruption. Intensifiera kontrollerna av deklARATIONER av tillgångar och inkomster från alla berörda tjänstemän, åtgärda potentiella intressekonflikter och övervaka och utvärdera åtgärdernas effektivitet.
- Säkerställa att det finns effektiva mekanismer för att förebygga och upptäcka eventuella risker i samband med covid-19-pandemin eller sårbarheter i fråga om korruption på sådana högriskområden som exempelvis offentlig upphandling och hälsovård.
- Ytterligare stärka mekanismerna för förebyggande och bekämpning av korruption på centrala riskområden exempelvis genom att göra följande:
 - Säkerställa insynsvänliga och konkurrensutsatta förfaranden för offentlig upphandling, med färre direkttilldelningar, samt inrätta ett oberoende, opartiskt och insynsvänligt omprövningsorgan för offentlig upphandling.
 - Skärpa normerna för ansvarsskyldighet och integritet i säkerhetssektorn och stärka den demokratiska tillsynen, bland annat genom att begränsa undantagen från tillsynskraven (och finansiell rapportering), samt vid behov ändra relevant lagstiftning.
 - Betrakta insatser mot skatte- och momsbedrägerier som en del av kampen mot ekobrottslighet, korruption och penningtvätt samt skyddet av de offentliga finanserna.
 - Säkerställa effektivt samarbete och stöd, i enlighet med gällande regler och förfaranden, till berörda EU-institutioner och EU-organ, däribland Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) när det gäller utredningar av bedrägerier och olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen samt Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) när det gäller utredningar och lagföring av brott som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med tillämpliga bestämmelser och förfaranden.
- Fortsätta säkerställa tillnärmningen av Georgiens lagstiftning till EU:s regelverk på området bedrägeribekämpning och genomföra bestämmelserna i EU-lagstiftningen på det sätt som avses i relevanta bilagor till associeringsavtalet.

- Främja allmänhetens rätt och möjligheter att få tillgång till information och delta i samhällsstyrningen på nationell samt regional/lokal nivå, bland annat med hjälp av det civila samhället och en fri och säker mediebevakning.
- Utveckla och säkerställa faktisk tillämpning av den nya strategin för reform av den offentliga förvaltningen och den därmed sammanhängande handlingsplanen för tiden efter 2020.
- Främja genomförandet av reformen av den offentliga förvaltningen både på politisk och administrativ nivå, även genom att stärka samordningen, övervakningen och rapporteringen om de motsvarande handlingsplanerna.
- Förbättra öppenheten, insynen och ansvarsskyldigheten i den offentliga förvaltningen genom reformer för en öppen samhällsstyrning.
- Utarbeta en gemensam policy för att utveckla, tillhandahålla och kvalitetssäkra samhällstjänsterna i syfte att öka allmänhetens tillfredsställelse med och förtroende för samhällsstyrningen.
- Utveckla stabil kommunikation för att öka medvetenheten om fördelarna med att den offentliga förvaltningen reformeras.
- Genomföra den rättsliga ramen för den offentliga förvaltningen för att säkerställa en mer professionell och meritbaserad offentlig förvaltning.
- Fortsätta genomföra och vidareutveckla riktmärkena för rättsstatsprincipen och insatser mot korruption som ett led i arbetet med upphävandemekanismen för viseringsundantag.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta bekämpa korruption och säkerställa effektiv tillämpning av relevanta internationella rättsliga instrument, såsom FN:s konvention mot korruption, den straffrättsliga konventionen om korruption och dess tilläggsprotokoll samt rekommendationerna från Europarådets grupp av stater mot korruption (Greco) och rekommendationerna från OECD:s nätverk för korruptionsbekämpning för Östeuropa och Centralasien.
- Fortsätta säkerställa effektiv utredning av misstänkta korruptionsfall och skapa ett effektivt system för att förebygga intressekonflikter.
- Främja en ansvarsskyldig, verkningsfull, effektiv och insynsvänlig offentlig förvaltning och bygga upp en meritbaserad och professionell tjänstemannakår, även med avseende på systemen för urval, befordran och avsked samt tillhandahålla fortbildning med utgångspunkt i särskilda behov.
- Förbättra samhällstjänsternas kvalitet och effektivitet samt tillgången till dem i Georgiens regioner.
- Förbättra förvaltningen och ansvarsskyldigheten i fråga om offentliga finanser, med hänsyn till genusaspekter i programbaserad budgetering, samt stärka den strategiska planeringen och genomförandet på medellång sikt.
- Förbättra engagemanget och kapaciteten hos aktörerna, inklusive icke-statliga organisationer, lokal förvaltning, ungdomar och den akademiska världen. Tillhandahålla ett effektivt verktyg för bredare engagemang från allmänheten i beslutsfattandet om och resultatövervakningen av reformerna av den offentliga förvaltningen.
- Säkerställa en tillförlitlig, ansvarsskyldig, insynsvänlig och resultatriktad lokal förvaltning som får egenmakt genom nya uppgifter, ansvarsområden och resurser i enlighet med europeiska standarder.

1.3 Mänskliga rättigheter och grundläggande friheter

Prioriteringar på kort sikt

- Utveckla en ny nationell strategi för mänskliga rättigheter 2021–2030 och därmed sammanhängande handlingsplaner efter 2020, inklusive de särskilda rekommendationerna från FN-organ, OSSE/ODIHR, Europarådet/Europeiska kommissionen mot rasism och intolerans (ECRI) och internationella människorättsorganisationer, särskilt med avseende på att genomföra strategier mot diskriminering, skydda personer som tillhör minoriteter och skydda privatlivet samt säkerställa religions- och trosfriheten. Genomföra strategin och handlingsplanerna i nära samarbete med nationella och internationella aktörer.
- Fortsätta genomförandet av lagstiftningen mot diskrimination för att säkerställa ett verkningsfullt skydd mot diskrimination där ingen lämnas utanför. Bidra till att öka toleransen och minska våldet.
- Fortsätta att stärka pluralismen och insynen i medierna samt deras oberoende i enlighet med Europarådets rekommendationer.
- Stärka tillämpningen av åtgärder för att skydda medarbetare och säkerställa faktiska och verkningsfulla utredningar av alla våldsdåd mot medarbetare och lagföra gärningsmännen.
- Utarbeta en ny statlig strategi för medborgerlig jämställdhet och integration samt en handlingsplan för perioden efter 2020 i syfte att säkerställa att företrädare för etniska minoriteter har tillgång till ett likvärdigt och fullständigt deltagande på alla områden av det offentliga livet och ytterligare stödja den kulturella mångfalden.

- Göra framsteg med tillämpningen av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i nära relationer, den så kallade Istanbulkonventionen, genom att stärka den nationella institutionella kapaciteten till stöd för frågor som rör jämställdhet mellan könen och könsrelaterat våld. Fortsätta förbättra åtgärder för att förebygga och utreda våld mot kvinnor och flickor, däribland sexuellt våld, för att skydda offren och stödja rehabilitering av gärningsmännen. Arbeta för social omställning och för att förändra befintliga diskriminerande uppfattningar och beteenden, inbegripet när det gäller våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- Intensifiera åtgärderna för att bekämpa diskriminering av hbtq-personer och säkerställa att de fullt ut kan åtnjuta alla mänskliga rättigheter – medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter – inbegripet rätten till mötesfrihet.
- Stärka tillgången till reproduktiv och sexuell hälsovård för människor i alla åldrar, information och förebyggande samt fortsätta bekämpa skadliga sedvänjor som inriktas på kvinnor och flickor, däribland könsstympning, barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt andra former av kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller förnedrande behandling, med särskild uppmärksamhet på landsbygdsområden. Öka biståndet för mödra- och förlossningsvården.
- Vidta särskilda åtgärder inriktade på personer som tillhör minoriteter för att bidra till att främja en bättre jämställdhet på de politiska, ekonomiska och sociala områdena.
- Harmonisera lagstiftningen i förhållande till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt dess frivilliga protokoll och inrätta ett samordningsorgan för frågor som rör personer med funktionsnedsättning.
- Intensifiera åtgärderna för att öka inkluderingen av personer med funktionsnedsättning i det offentliga och ekonomiska livet samt säkerställa bättre tillträde till offentliga platser. Förbättra villkoren för personer med psykiska hälsoproblem.

- Öka ansträngningarna för att motverka våld mot barn med hjälp av goda metoder för föräldraskap, bättre stöd i utbildningsväsendet och bättre hänvisningsmekanismer.
- Öka ansträngningarna för att kartlägga och motverka våld mot äldre, fortsätta ge äldre ekonomiskt stöd och hälsovård samt bidra till bättre social inkludering av äldre.
- Öka offentliga tjänstemäns kapacitet och kunskaper när det gäller människorätsfrågor.

Prioriteringar på medellång sikt

- Upprätthålla effektiva mekanismer, såväl i fråga om tvistlösning som i fråga om skyddet av de mänskliga rättigheterna, före eller som ett alternativ till rättsliga förfaranden.
- Fortsätta insatserna för främjande, utbildning och kunskapsökning avseende skyddet av de mänskliga rättigheterna och icke-diskriminering i rättsväsendet, vid de rättsvårdande myndigheterna och i hela den offentliga förvaltningen, inklusive i regionerna.
- Fortsätta tillämpa rekommendationerna från den allmänna åklagarmyndigheten, även de som gäller diskrimineringsärenden, samt fortsätta säkerställa att den institutionella mekanism som föreskrivs i lagen om diskrimineringsförbud fungerar effektivt.

Fortsätta bygga upp tillsynskapaciteten hos det parlamentariska utskottet för mänskliga rättigheter och samhällsintegration samt för rättsliga frågor avseende genomförandet av strategin och handlingsplanen för mänskliga rättigheter.

- Fortsätta samarbeta med det civila samhällets organisationer och arbetsmarknadens parter (fackföreningar och arbetsgivarorganisationer) i deras roll som aktörer och övervakningsorgan på de prioriterade områdena i associeringsavtalet EU–Georgien, bl.a. arbetstagares rättigheter, personlig integritet, rättigheter för personer som tillhör minoriteter och andra personer i utsatta situationer samt mediernas frihet.

- Vidta åtgärder för att öka medvetenheten om och arbeta för fortsatt efterlevnad av de gällande bestämmelserna i Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter, även med avseende på minoritetsspråk.
- Fortsätta bekämpa könsrelaterat våld och arbeta förebyggande, med ytterligare fokus på att förändra könsstereotyper, involvera män och pojkar mer, stödja kvinnors politiska deltagande samt kvinnors ekonomiska och finansiella oberoende med hjälp av företagande och bättre tillgång till arbetsmarknaden.

1.4 Misshandel och tortyr

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa genomförandet av de relevanta handlingsplanerna mot tortyr och fortsätta vidta åtgärder mot misshandel och tortyr samt öka ansträngningarna för att motverka att förövarna går ostraffade.
- Fortsätta stödja och ytterligare öka oberoendet vid den tillsynsmyndighet som ansvarar för att utreda klagomål som riktas mot tjänstemän vid rättsvårdande myndigheter såväl på rättslig som på praktisk nivå för att på ett verkningsfullt sätt utreda misshandel och tortyr, i enlighet med internationella standarder.
- Säkerställa grundlig, öppen och oberoende undersökning av eventuella påståenden om användning av tortyr och misshandel inom kriminalvårdssystemet, polisen, militären och förvarsanläggningar med hjälp av den ovannämnda tillsynsmyndigheten.
- Fortsätta stödja och använda den nationella förebyggande mekanismen vid ombudsmannaämbetet för att förhindra missbruk, genom att se till att den fungerar effektivt, även vad gäller lämplig finansiering och skydd av förfarandenas konfidentialitet.
- Ytterligare förbättra villkoren vid tagande i förvar och villkoren vid psykiatriska kliniker.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta ansträngningarna att ytterligare förbättra hälso- och sjukvården inom kriminalvårdssystemet samt fångarnas tillgång till hälso- och sjukvård, inklusive psykiatrisk vård, i samma utsträckning som det övriga samhället. Fortsätta utveckla kapaciteten och egenmakten hos den hälso- och sjukvårdspersonal som arbetar inom eller för slutna institutioner, när det gäller att rapportera misshandel.
- Fortsätta stärka programmen för rehabilitering, skademinskning och hälsovård inom kriminalvårdssystemet.

Ytterligare stärka effektiviteten i pågående intern och extern övervakning av kriminalvårdssystemet, polisen, militären och andra slutna institutioner för tidig upptäckt och förebyggande av övergrepp och misshandel.

1.5 Likabehandling

Prioriteringar på kort sikt

- Stärka jämställdheten mellan könen och säkerställa likabehandling av kvinnor och män samt av personer som tillhör minoriteter i det sociala, politiska och ekonomiska livet, oavsett religion eller övertygelse, etniskt eller nationellt ursprung, ras, språk, kön, sexuell läggning, könsidentitet, funktionsnedsättning eller andra omständigheter.
- Vidta ytterligare åtgärder för att stärka tillämpningen av lagstiftningen mot könsrelaterat våld, däribland genom att öka medvetenheten hos både allmänheten och särskilda yrkesgrupper, t.ex. polisen, särskilt i landsbygdsområden. Öka offrens tillgång till rådgivning, härbärge och skydd.
- Ge offer, även personer som tillhör minoriteter, bättre tillgång till rådgivning och skyddshärbärge samt program för ekonomisk egenmakt när de lämnar härbärgen.

- Förbättra uppgiftsinsamlingen, analysen och rapporteringen om könsrelaterat våld. Stödja insatser mot könsrelaterat våld på lokal nivå med hjälp av större engagemang från lokala aktörer, såsom kommuner, socialarbetare och det civila samhällets organisationer.
- Som ett led i strategin och handlingsplanen för mänskliga rättigheter utveckla och tillämpa en omfattande jämställdhetspolitik som säkerställer att alla människor, inbegripet personer i utsatta situationer, fullt ut åtnjuter mänskliga rättigheter.
- EU:s ståndpunkt kommer, mot bakgrund av bland annat EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020-2024, att syfta till att stärka den internationella rättsliga och politiska ramen och dess genomförande för att arbeta för att kvinnor och ungdomar, i all sin mångfald, ska kunna delta på lika villkor, fullt ut och på ett effektivt och meningsfullt sätt i alla delar och på alla nivåer av det offentliga och politiska livet, bland annat genom att verka för att de inkluderas på valbar plats som företrädare för politiska partier och genom att bygga upp kandidaternas kapacitet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Genomföra en tillnärmning till europeiska standarder i fråga om hälso- och säkerhetsregler, regler om skydd vid moderskap samt regler för att göra det möjligt att förena arbetslivets och familjelivets åtaganden, i enlighet med associeringsavtalet.
- Agera aktivt för att öka och främja ett meningsfullt deltagande och representation av kvinnor och personer som tillhör minoriteter i politiskt beslutsfattande församlingar, på arbetsmarknaden och i den ekonomiska verksamheten, även med avseende på lokal representation (exempelvis i tätorter).
- Stödja insatser mot diskriminering på arbetsmarknaden och tillämpningen av principen om lika lön för lika arbete.
- Bidra till ökad social och ekonomisk inkludering och ökat deltagande av personer som tillhör etniska minoriteter, även med hjälp av tillgång till information och utbildning, samt undervisning i det georgiska språket.

- Med hjälp av kunskapsskapande och medvetandegörande verksamhet öka acceptansen och toleransen hos allmänheten.

1.6 Barnets rättigheter

Prioriteringar på kort sikt

- Tillämpa bestämmelserna om barnets rättigheter genom att anpassa all nödvändig lagstiftning och stärka de nationella systemen för att skydda barn mot alla former av våld, däribland barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap.
- Fokusera på alla barns behov, inklusive marginaliserade barn i utsatta situationer, barn med funktionsnedsättning och barn som bor på gatan, även genom att förbättra och utvidga systemen för socialt skydd samt stödja den lokala tillgången till tränings- och rehabiliteringsprogram för barn med funktionsnedsättning; vidta åtgärder för att helt undanröja barnarbete.
- Genomföra lagen om socialarbete och säkerställa resurser för rekrytering och kapacitetsuppbyggnad i yrkesgrupper som arbetar med barn i utsatta situationer, exempelvis barn med funktionsnedsättning.
- Öka medvetenheten och kunskaperna hos yrkesgrupper som arbetar med barn samt hos allmänheten om förebyggande åtgärder och insatser mot våld som riktar sig mot barn.
- Fortsätta verka för avinstitutionalisering av barn, tillämpa en skyddsmekanism och fortsätta utveckla alternativa omsorgsformer.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta reformen av ungdomsrättsvården.
- Vidta åtgärder för att förändra samhällsliga och beteenderelaterade attityder till våld som riktas mot barn.

- Slutföra arbetet med att av institutionalisera barnomsorgen.

1.7 Fackliga rättigheter och grundläggande arbetsnormer

Prioriteringar på kort sikt

- Anta och genomföra den rättsliga ram som fastställer tillsynsfunktionerna i yrkesinspektionssystemet i all lagstiftning om arbetstagare och arbetsvillkor, undanröja alla begränsningar av inspektörernas behörighet enligt befintlig lagstiftning, i enlighet med Internationella arbetsorganisationens standarder.
- Fortsätta omarbete arbetslagstiftningen och annan relevant lagstiftning för att bättre anpassa den till ILO:s standarder.
- Fortsätta säkerställa ett effektivt yrkesinspektionssystem med lämplig kompetens, kapacitet och resurser (finansiella, mänskliga och administrativa resurser) för inspektion av alla arbetsvillkor och arbetsförbindelser i enlighet med ILO:s standarder.

Prioriteringar på medellång sikt

- Stödja arbetslagstiftningen med förfaranden för att lösa arbetstvister, även genom medling.
- Utarbeta metoder för utvärdering och mätning av lika arbete och lönesättning.
- Säkerställa en välfungerande trepartskommitté för socialt partnerskap och dess regionala avdelning samt fortsätta förbättra dialogen mellan arbetsmarknadens parter i samarbete med ILO och europeiska företrädare för arbetsmarknadens parter.

2. *Utrikes- och säkerhetspolitik*

Dialogen och samarbetet om EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (Gusp) kommer att stärkas ytterligare och syftar till gradvis konvergens, även avseende den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP), och inriktas särskilt på konfliktförebyggande och krishantering, regional stabilitet, vapenkontroll, nedrustning, icke-spridning, cybersäkerhet och hybridhot. Samarbetet kommer att bygga på gemensamma värderingar, inbegripet ett åtagande om att iaktta principerna om respekt för suveränitet och territoriell integritet, gränsernas okränkbarhet samt oberoende, och gemensamma intressen, och syftar till att öka konsekvensen och effektiviteten via bilaterala, multilaterala och regionala forum samt att upprätthålla den regelbaserade världsordningen.

2.1 Samarbete på området för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken, anpassning, hybridhot och cybersäkerhet, strategisk kommunikation och regionalt samarbete

Prioriteringar på kort sikt

- Öka ansträngningarna för att höja nivån på Georgiens anpassning till EU:s Gusp-uttalanden och beslut, inbegripet i enlighet med principerna om suveränitet och territoriell integritet som stadfästs i associeringsavtalet mellan EU och Georgien, och åtgärder i multilaterala forum.
- Förbättra samarbetet om insatser mot hybridhot och skärpa cybersäkerheten, även genom att tillämpa rekommendationerna från undersökningen av hybridhot.
- Stärka samarbetet om strategisk kommunikation för att befästa statens och samhällets motståndskraft mot desinformation; utvidga och diversifiera ramen för praktiskt samarbete till att även omfatta det civila samhället och andra likasinnade aktörer och institutioner.
- Fortsätta ansträngningarna att genomföra en effektiv reform av säkerhetssektorn i Georgien.

- Stärka det praktiska samarbetet om konfliktförebyggande och krishantering, genom att underlätta Georgiens deltagande i EU-ledda civila och militära krishanteringsinsatser, samt tillhandahålla samråd och utbildning på GSFP-området på grundval av det ramavtal om deltagande som undertecknades i november 2013 och den multilaterala ramen för det östliga partnerskapets panel om säkerhet, GSFP, civilskydd och samarbete med EU:s organ i GSFP-frågor.

Främja regionalt samarbete i sådana säkerhetsfrågor som migration, förbättrad gränsförvaltning, migrationsförvaltning, skydd av kritisk infrastruktur, exportkontroll, katastrofriskreducering och katastrofhantering, däribland nödsatser, civilskydd, insatser mot smuggling och olaglig handel (till exempel med biomaterial eller kärnämnen) samt utbildning för lämplig personal, däribland i synnerhet med hjälp av EU:s kompetenscentrum för kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära risker (CBRN) och dess regionala sekretariat för sydöstra och östra Europa, som finns i Georgien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Främja fredlig konfliktlösning och internationell stabilitet och säkerhet för att bevara den regelbaserade världsordningen med utgångspunkt i effektiv multilateralism.
- Gemensamt främja respekt för principerna om oberoende, suveränitet och territoriell integritet och gränsernas okränkbarhet i enlighet med FN-stadgan och OSSE:s slutakt från Helsingfors, inbegripet i anpassningen till EU:s Gusp-beslut och uttalanden.

2.2 Insatser mot terrorism, icke-spridning av massförstörelsevapen och olaglig vapenexport

Prioriteringar på kort sikt

- Samarbeta och förhindra spridning av massförstörelsevapen och bärare av sådana vapen genom att till fullo iaktta och på nationell nivå fullgöra parternas befintliga skyldigheter enligt internationella fördrag och avtal om nedrustning och icke-spridning och andra internationella skyldigheter på området.

- Dra full nytta av det operativa avtalet mellan Georgien och Europol för att underlätta informationsutbyte om terroristorganisationer och terroristgrupper och deras verksamhet och stödnätverk.

Prioriteringar på medellång sikt

- Samarbeta för att fördjupa det internationella samförståndet om den människorättsbaserade kampen mot terrorism, däribland den rättsliga definitionen av terroristhandlingar, bl.a. genom att arbeta för en överenskommelse om en övergripande konvention om internationell terrorism.
- Fortsätta tillämpa FN:s säkerhetsråds resolution (UNSCR) 2396, och i synnerhet dela information om misstänkta terrorister för att identifiera, spåra och lagföra utländska terroriststridande.
- Samarbeta om riskbaserad tullkontroll för att garantera skydd och säkerhet i fråga om varor som importeras, exporteras eller transiteras.
- Ta itu med den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen, inbegripet ammunition till sådana vapen, enligt befintliga internationella avtal och FN:s säkerhetsråds resolutioner, samt åtaganden inom ramen för andra internationella instrument som är tillämpliga på området.
- Fortsätta samarbeta när det gäller kontroll av export av konventionella vapen, med stöd av EU:s gemensamma ståndpunkt om regler för kontroll av export av militär teknik och krigsmateriel. Fortsätta samarbetet i kampen mot olaglig vapenhandel och samarbetet om förstöring av lager.
- Fortsätta bidra till genomförandet av vapenkontroll och därmed sammanhängande förtroendeskapande åtgärder. Iaktta alla tre pelarna i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen, konventionen om kemiska vapen, konventionen om förbud mot utveckling, framställning och lagring av bakteriologiska (biologiska) vapen och toxinvapen samt om deras förstöring (BTV-konventionen) samt andra befintliga skyldigheter som följer av relevanta internationella avtal och andra internationella åtaganden.

2.3 Fredlig konfliktlösning

Prioriteringar på kort sikt

- Upprätthålla ett effektivt samarbete mellan EU och Georgien i strävan efter konfliktlösning inom överenskomna former, även för att säkerställa full tillämpning av det med hjälp av EU framförhandlade vapenstilleståndsavtalet av den 12 augusti 2008, för att låta internflyktingar och andra flyktingar återvända till sina hem på ett säkert, frivilligt och värdigt sätt samt fastställa hur de georgiska regionerna Abchazien och Tschinvali/Sydossetien kan delta på ett lämpligt sätt i de fördjupade förbindelserna mellan EU och Georgien.
- Bibehålla ett effektivt samarbete och samordning mellan EU och Georgien för fredlig konfliktlösning, även genom regelbunden politisk dialog, och behålla frågan om fredsskapande åtgärder och säkerhet högt på EU:s dagordning.
- Samordna ansträngningarna att underlätta tillämpningen av det med hjälp av EU framförhandlade vapenstilleståndsavtalet av den 12 augusti 2008, även genom att utveckla och främja påföljande genomförandeåtgärder som en uppföljning av de ursprungliga.
- Intensifiera ansträngningarna att säkerställa meningsfulla förhandlingar och att nå påtagliga resultat inom ramen för de internationella diskussionerna i Genève, vars ordförandeskap EU delar med FN och OSSE, med utgångspunkt i det med hjälp av EU framförhandlade vapenstilleståndsavtalet av den 12 augusti 2008 för att finna hållbara lösningar på de säkerhetsmässiga och humanitära utmaningar som följer av den olösta konflikten.
- Fullt ut och effektivt använda Europeiska unionens övervakningsuppdrag i Georgien för att bidra till stabilitet och normalisering – såsom att underlätta ett säkert och normalt liv för de lokala samhällsgrupper som lever på olika sidor av de administrativa gränserna – samt använda förtroendeskapande åtgärder.
- Fortsätta arbeta i riktning mot återupptagande och faktisk funktion vid mekanismerna för incidentförebyggande och motåtgärder i Gali och Ergneti samt fördubbla ansträngningarna att åtgärda säkerhetsrelaterade och humanitära behov i den konfliktdrabbade befolkningen.

- Fortsätta ansträngningarna att åtgärda kränkningar av de mänskliga rättigheterna i de georgiska regionerna Abchazien och Tschinvali/Sydossetien.
- Stödja fredlig konfliktlösning, inklusive genom kontakter med befolkningarna i de georgiska regionerna Abchazien och Tschinvali/Sydossetien mot bakgrund av Georgiens politik för försoning och engagemang (däribland fredsinitiativet) och EU:s politik för icke-erkännande och engagemang som EU och Georgien samarbetar för att genomföra.
- Samarbeta för att över olika skiljelinjer dela information med befolkningarna om de fördelar och möjligheter som följer av den politiska associeringen mellan EU och Georgien och av processen för ekonomisk integration, däribland viseringsfriheten för inresa till Schengenområdet för korttidsvistelser.
- Fortsätta främja fri rörlighet, handel, ekonomiska förbindelser och utbildningsmöjligheter över administrativa gränser, däribland med hjälp av fredsinitiativet ”A Step to a Better Future” samt vid behov se över lagstiftningen.

Samarbeta om åtgärder för att främja direkta personkontakter, förtroendeskapande åtgärder och försoning mellan samhällsgrupper som delats på grund av konflikten.

- Vidta ytterligare åtgärder för att främja en hållbar integration av internflyktingar (äganderätt, sysselsättning och målriktat stöd).
- Säkerställa ett effektivt genomförande av den nationella handlingsplanen 2022-2024 för genomförandet av FN:s säkerhetsråds resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet (UNSCR 1325 +).
- Stärka ett meningsfullt deltagande för kvinnor i fredlig konfliktlösning och fredsskapande åtgärder och säkerställa att konfliktdrabbade kvinnor och det civila samhället aktivt hörs som ett led i alla ansträngningar för att lösa konflikter.

- Fortsätta de gemensamma ansträngningarna och vidta effektiva förebyggande åtgärder för att ytterligare konsolidera politiken för icke-erkännande i det internationella samfundet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Vidta åtgärder för hållbar konfliktlösning utan att det påverkar de befintliga formerna för hantering av konfliktrelaterade frågor, varigenom fredlig konfliktlösning blir en av de centrala punkterna på dagordningen för den politiska dialogen mellan parterna och i dialogen med andra relevanta internationella aktörer.
- Fortsätta de gemensamma ansträngningarna för att främja inrättandet av en internationell säkerhetsmekanism i de georgiska regionerna Abchazien och Tschinvali-regionen/Sydossetien, tillträde till dessa territorier för människorättsorganisationer, samt full tillämpning av Europeiska unionens övervakningsuppdrag i Georgien i hela landet.
- Fortsätta arbeta för att internflyktingar och flyktingar ska kunna återvända på ett säkert, värdigt och frivilligt sätt till sina hemorter i enlighet med principerna i internationell rätt.
- Fortsätta samarbeta med Internationella brottmålsdomstolen genom att genomföra Romstadgan och tillhörande instrument, med vederbörligt beaktande av att bevara dess integritet. Fortsätta samarbeta med internationella brottmålsdomstolen om utredningarna av kriget i augusti 2008.

3. Rättvisa, frihet och säkerhet

I mars 2017 beviljades georgiska medborgare viseringsfria inresor till EU. I detta sammanhang bör Georgien fortsätta uppfylla riktmärkena för viseringsliberaliseringen och åtgärda rekommendationerna i kommissionens regelbundna rapporter om upphävandemekanismen för viseringsundantag för att säkerställa en hållbar viseringsfri ordning och på så vis bidra till rörlighet och direkta personkontakter mellan EU och Georgien.

Därtill inramas det fördjupade samarbetet på området rättsliga och inrikes frågor av återtagandeavtalet, partnerskapet för rörlighet mellan EU och Georgien samt samarbetsavtal och andra överenskommelser när så är lämpligt med flera EU-organ som verkar på området rättsliga och inrikes frågor, däribland Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), det europeiska migrationsnätverket, Europol, Cepol och Eurojust.

3.1 Skydd av personuppgifter

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa en hög nivå på skyddet av personuppgifter, anta lagstiftning i enlighet med europeiska standarder och vidta konkreta åtgärder för att garantera rätten till skydd av personuppgifter i den offentliga och den privata sfären, även på det straffrättsliga området.
- Stärka kapaciteten vid tillsynsmyndigheten för uppgiftsskydd och säkerställa dess möjligheter att bemöta moderna tekniska utmaningar i fråga om uppgiftsskydd och framgångsrikt genomföra europeiska standarder i Georgien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att bygga upp kapaciteten vid tillsynsmyndigheten för uppgiftsskydd och följa upp tillämpningen av standarder för uppgiftsskydd.

3.2 Migration, asyl och integrerad gränsförvaltning

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa kontinuerlig uppfyllelse av alla riktmärken för viseringsliberalisering och kommissionens rekommendationer i rapporterna om upphävandemekanismen för viseringsundantag.
- Fortsätta det faktiska genomförandet av återtagandeavtalen, däribland återtagandeavtalet mellan EU och Georgien.

- Stärka det operativa samarbetet för att snabbt minska antalet ogrundade asylansökningar från georgiska medborgare i området Schengen+.
- Faktiskt genomföra ändringarna i Georgiens lagstiftning om bestämmelser och förfaranden för georgiska medborgare som reser ut från och in till Georgien, med full respekt för de mänskliga rättigheterna och åliggandena i fråga om uppgiftsskydd.
- Fortsätta anordna informationskampanjer om de rättigheter och skyldigheter som är förknippade med viseringsfritt resande.
- Ytterligare stärka gränsförvaltningen och bevara den höga kvaliteten på gränskontroller och gränsövervakning.
- Rapportera om förbättringar när det gäller analysen av migrationsuppgifter och riskbedömning.
- Regelbundet (minst vartannat år) uppdatera Georgiens migrationsprofil.
- Fortsätta stärka det operativa samarbetet med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån (Frontex), däribland samarbete om integrerad gränsförvaltning, personalutbyte, fortbildning, observatörer från regioner som deltar i gemensamma insatser och informationsutbyte inom ramen för det östliga partnerskapets nätverk för riskanalys.
- Slutföra och effektivt genomföra Georgiens statliga strategi för integrerad gränsförvaltning 2021–2025 och den åtföljande handlingsplanen.

Prioriteringar på medellång sikt

- Effektivt genomföra Georgiens migrationsstrategi 2021–2030 och den åtföljande handlingsplanen.
- Utveckla mer effektiva sätt att erbjuda cirkulär och laglig migration, däribland system för arbetskraftsmigration, med samtidig respekt för befintlig nationell lagstiftning och behörighet samt full respekt för alla migrerande arbetstagares mänskliga rättigheter.

- Effektivt utarbeta och genomföra Georgiens statliga strategi för integrerad gränsförvaltning 2021–2025 och den åtföljande handlingsplanen.
- Upprätthålla gränskontroller och gränsbevakning av hög kvalitet.
- Göra framsteg med fastställandet av statsgränserna gentemot angränsande grannländer.
- Fortsätta det faktiska genomförandet av statliga återintegreringsprogram och aktiviteter.

3.3 *Brottsbekämpning*

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa full operativ kapacitet vid den tillsynsmyndighet som ansvarar för oberoende utredningar av klagomål som riktas mot tjänstemän vid rättsvårdande myndigheter. Det kommer att krävas en professionell och effektiv mekanism för att klagomål mot polisen ska kunna hanteras på ett trovärdigt sätt, däribland en allmän intern inspektion.
- Fortsätta den faktiska verksamheten vid tillsynsavdelningen för mänskliga rättigheter och utredningskvalitet vid inrikesministeriet, däribland genom att stödja tillhandahållande av professionell fortbildning för rättsvårdande myndigheter om mänskliga rättigheter som stadfästs i europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.
- Ytterligare utvidga tillämpningen av andra alternativ än fängelse, genom att förbättra användningen av befintliga och införa nya icke frihetsberövande påföljder och öka skyddstillsynsmyndigheternas kapacitet.
- Modernisera utredningsmetoderna och tekniken i kampen mot organiserad och grov brottslighet och annan kriminalitet.

3.4 Kampen mot organiserad brottslighet

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa fortsatt genomförande av relevanta handlingsplaner för bekämpning av människohandel och fortsätta kapacitetsutvecklingen för att de statliga myndigheterna proaktivt ska kunna spåra och utreda människohandel på ett effektivt sätt.
- Övervaka och rapportera om arbetet med att proaktivt spåra och utreda människohandel på ett effektivt sätt.
- Utarbeta en ny nationell strategi för insatser mot organiserad brottslighet och en åtföljande handlingsplan och säkerställa faktisk tillämpning.
- Dra full nytta av avtalet om operativt och strategiskt samarbete med Europol, exempelvis genom att tillhandahålla operativa och strategiska uppgifter och genom att mer aktivt delta i EU:s policycykel för att hantera organiserad och grov internationell brottslighet/Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact).
- Fortsätta samarbeta med Cefpol när det gäller rättsvårdande myndigheters fortbildning.
- Fortsätta vidareutvecklingen av ett underrättelsebaserat polisarbete och ett enhetligt system för analys av brottsligheten, även genom antagande och tillämpning av en strategi för underrättelsebaserat polisarbete.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta ansträngningarna för att förebygga och bekämpa organiserad brottslighet, framför allt inom ramen för EU:s policycykel för att hantera organiserad och grov internationell brottslighet/ Europeiska sektorsövergripande plattformen mot brottshot (Empact).
- Stärka samarbetet i fråga om it-brottslighet och erbjuda georgiska myndigheter relevant utbildning med anknytning till rättstillämpningen på området.

- Öka ansträngningarna i kampen mot it-brottslighet för att bygga upp en omfattande rättslig och institutionell ram i linje med Budapestkonventionen.
- Ytterligare stärka det gränsöverskridande samarbetet mellan rättsvårdande myndigheter för att bekämpa ligor i Georgien som bedriver organiserad brottslighet.

3.5 *Bekämpning av olaglig narkotika*

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta samarbetet om narkotikaförebyggandet och fullt ut anpassa narkotikapolitiken till EU:s ställningstaganden samt gå vidare med förebyggandemekanismer genom att tillämpa den nationella strategin för att förebygga drogmissbruk 2021-2026 samt respektive handlingsplaner.
- Behålla ett nära samarbete med Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk i syfte att förbättra kapaciteten vid Georgiens nationella kontrollorgan för narkotika och utbyta relevant och tillförlitlig information.
- Säkerställa genomförandet av de nationella strategierna för narkotikabekämpning och påföljande handlingsplaner.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att säkerställa en balanserad och integrerad strategi för narkotikafrågor, i syfte att stärka de system som hanterar de hälsorelaterade och sociala följderna av narkotikabruk, effektivisera det förebyggande arbetet och arbeta för att minska tillgången till, handeln med och efterfrågan på olaglig narkotika.
- Fortsätta den regelbundna dialogen inom ramen för det östliga partnerskapets narkotikadialog.

3.6 *Insatser mot penningtvätt och finansiering av terrorism*

Prioriteringar på kort sikt

- Anpassa Georgiens lagstiftning till EU:s fjärde och femte direktiv om penningtvätt.

- Övervaka och rapportera om hur många beslut om frysning och förverkande som meddelats och det uppskattade värdet av den frysta eller förverkade egendomen, för att säkerställa effektiv tillämpning av Georgiens lagstiftning om förverkande av tillgångar som härrör från brott.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta ansträngningarna med att vidareutveckla den rättsliga och institutionella ramen för att förebygga och bekämpa penningtvätt och finansiering av terrorism, däribland genom tillnärmning till EU:s lagstiftning på dessa områden.
- Fortsätta genomföra de standarder som anges i rekommendationerna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) om finansiering av terrorism.
- Fortsätta samarbetet i fråga om penningtvätt med arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF), Europarådet, Europarådets expertkommitté för utvärdering av åtgärder riktade mot penningtvätt och finansiering av terrorism (Moneyval) samt berörda myndigheter i EU:s medlemsstater.
- Fortsätta förbättra det operativa samarbetet om förverkande, återvinning och förvaltning av tillgångar genom effektiv kommunikation och utbyte av bästa praxis mellan Georgiens respektive EU:s myndigheter med ansvar för återvinning av medel.

3.7 Rättsligt samarbete

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta genomföra det operativa samarbetsavtalet med Eurojust.

Prioriteringar på medellång sikt

- Förbättra det civilrättsliga och handelsrättsliga samarbetet genom att tillämpa 1965 års konvention om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur samt 1970 års konvention om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil och kommersiell natur.

- Ansluta sig till och tillämpa de centrala internationella överenskommelserna från Haagkonferensen för internationell privaträtt i fråga om rättsligt samarbete samt skydd av barn, exempelvis 2005 års konvention om avtal om val av domstol och 2007 års Haagkonvention om underhåll till barn och andra familjemedlemmar samt dess protokoll om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet.
- Stärka det rättsliga samarbetet i straffrättsliga frågor genom anslutning till och genomförande av relevanta konventioner, särskilt Europarådets konventioner.

4. *Handel och handelsrelaterade frågor*

Parterna kommer att fortsätta fördjupa integrationen med utgångspunkt i associeringsavtalet och det djupgående och omfattande frihandelsområdet. Parterna är medvetna om att avtalets fulla potential ännu inte uppnåtts, och kommer att samarbeta för att uppnå överensstämmelse med EU:s regelverk på det sätt som anges i relevanta bilagor till associeringsavtalet/det djupgående och omfattande frihandelsområdet, i synnerhet på de handelsrelaterade områden som beskrivs nedan.

Ett effektivt genomförande av associeringsavtalen och det djupgående och omfattande frihandelsområdet, kopplat till den bredare processen med tillnärmning av lagstiftningen och nödvändiga reformer, bidrar till att skapa förutsättningar för bättre ekonomiska förbindelser och handelsförbindelser mellan Georgien och EU, vilket underlättar en gradvis ekonomisk integration med EU:s inre marknad, i enlighet med målen i associeringsavtalen. Parterna kommer att arbeta tillsammans för att genomföra alla bestämmelser i associeringsavtalet/det djupgående och omfattande frihandelsområdet. Båda parter ska samarbeta regelbundet, även via de bilaterala strukturer som inrättas i enlighet med associeringsavtalet EU–Georgien och multilaterala strukturer.

Georgien kommer att fortsätta stärka den nationella institutionella ramen för att säkerställa att den nya lagstiftning som antas på varje relevant område genomförs, tillämpas och övervakas på ett opartiskt sätt.

Georgien kommer att regelbundet informera EU om situationen i fråga om tillnärmningen, med hjälp av de särskilda underkommittéerna och den årliga associeringskommittén i dess handelssammansättning. När så är lämpligt och båda parter är ense, kommer EU att tillhandahålla stöd och sakkunskap för att hjälpa Georgien i denna process.

4.1 Handeln med varor

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra ytterligare förbättringar när det gäller handelsstatistik.
- Samarbeta för att öka diversifieringen i Georgiens exportstrukturer, även genom export av nya produkter till EU:s marknader.

Prioriteringar på medellång sikt

- Samarbeta nära i syfte att effektivt tillämpa mekanismen för att motverka kringgående.
- Bistå Georgien i utarbetandet och genomförandet av lagstiftning som landet kan avse att utarbeta när det gäller marknadstillträde eller andra relaterade frågor (t.ex. handelspolitiska skyddsåtgärder).
- Säkerställa informationsutbyte om utvecklingen av marknadstillträde och strategin för marknadstillträde.

4.2 Tekniska föreskrifter, standardisering och därmed förknippad infrastruktur

Prioriteringar på kort sikt

- Utveckla lagstiftning som Georgien har åtagit sig att tillämpa enligt associeringsavtalet i enlighet med landets strategi avseende tekniska handelshinder.
- Vidareutveckla infrastruktur för förvaltning av standarder, tekniska föreskrifter, metrologi, marknadsövervakning, ackreditering och förfaranden för bedömning av överensstämmelse, även med bistånd från EU.

- Underlätta förberedelser och anpassning hos de berörda parterna, även ekonomiska aktörer, i samband med genomförandet av den tillnärmade lagstiftningen.
- Fortsätta genomföra marknadsövervakningsstrategin avseende industrivaror.
- Stärka de berörda georgiska statliga institutionernas och marknadsövervakningsmyndigheternas administrativa kapacitet i fråga om marknadsövervakning.
- Tillhandahålla ytterligare fortbildning för personal vid offentliga organ och byråer som arbetar med tekniska föreskrifter, metrologi, standardisering och ackreditering.
- Utbyta information om alla relevanta aspekter av Georgiens strategier för tekniska handelshinder och marknadsövervakning, inklusive tidsramar i förekommande fall.

4.3 Sanitära och fytosanitära åtgärder

Prioriteringar på kort sikt

- Stödja systemet för tidig varning avseende livsmedel och foder, djurhälsa och växtskydd.
- Organisera informationskampanjer med berörda organ, företag och icke-statliga organisationer om villkoren för att få tillträde till EU:s marknad, och med det civila samhället om konsumentskyddsaspekterna på livsmedel och livsmedelssäkerhet.
- Fortsätta ge teknisk rådgivning och stödja Georgien i utarbetandet och genomförandet av lagstiftning om sanitära och fytosanitära åtgärder, inklusive utbildning av berörd personal, uppbyggnad av den behöriga myndighetens kapacitet och stöd till förbättrad laboratoriekapacitet, i enlighet med EU:s krav.
- Stödja Georgien för en framgångsrik tillämpning av den tillnärmade lagstiftningen på området fytosanitära åtgärder.

- Stärka de georgiska företagens förmåga att anpassa sig till genomförandet av den tillnärmade lagstiftningen. Inrikta stödet till anpassningskapaciteten särskilt på mikroaktörer och små och medelstora aktörer i livsmedelsindustrin.

Prioriteringar på medellång sikt

- Bistå Georgien för att stärka riskanalyserna på det sanitära och fytosanitära området. Säkerställa veterinära och fytosanitära kontroller samt kontroller av livsmedelssäkerhet vid gränskontrollstationerna. Underlätta de georgiska företagens anpassning till genomförandet av den tillnärmade lagstiftningen. Göra framsteg i fråga om godkännande av ytterligare livsmedelsprodukter avsedda för EU:s marknad.
- Samarbeta om djurskydd och minskad användning av antibiotika i djuruppfödning för att motverka antibiotikaresistens.

4.4 Tullar och förenklade handelsprocedurer

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta samarbetet i det pågående arbetet med tillnärmning av Georgiens lagstiftning till de delar av EU:s regelverk och de internationella standarder som anges i den berörda bilagan till associeringsavtalet, exempelvis den nya tullkodexen.
- Säkerställa genomförandet av den strategiska ramen för tullsamarbete med uppföljande översyn och aktualiseringar vid behov.
- Fortsätta stödja tillämpningen av Georgiens lagstiftning om tullens säkerställande av skyddet av immateriella rättigheter i enlighet med EU:s regelverk på det sätt som anges i associeringsavtalet.
- Regelbundet informera om genomförandet av tullkodexen.
- Bistå Georgien med dess anslutning till konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande.

- Samarbeta om åtgärder som rör initiativ för digitalisering av tullen och plattformar öppna för Georgien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att modernisera de georgiska tullmyndigheterna.
- Fortsätta att förenkla och modernisera tullens förfaranden.
- Samarbeta om riskanalysbaserade tullkontroller och utbyte av relevant information som bidrar till bättre riskhantering och säkerhet i leveranskedjan, underlättande av laglig handel samt säkerhet för varor som importeras, exporteras eller transiteras.
- Stärka dialogen om kampen mot bedrägerier för att förhindra olaglig handel, inbegripet med punktskattepliktiga produkter, särskilt genom förstärkt samarbete inom ramen för protokollet om ömsesidigt administrativt bistånd i tullfrågor.
- Bygga upp kapacitet för att förbättra genomförandet av den digitala tullmiljön.
- Arbeta tillsammans för ömsesidigt erkännande av ett system för godkända ekonomiska aktörer i enlighet med associeringsavtalet.

4.5 Ursprungsregler

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra bestämmelserna i den Europa-Medelhavstäckande konventionen, i synnerhet i fråga om ursprungsintyg (utfärdande och kontroll samt efterlevnad av ursprungsreglerna) samt tullsamarbete.

4.6 Etablering, handel med tjänster och elektronisk handel

- Utbilda och bygga upp lämplig administrativ kapacitet för att genomföra planerad tillnärmning av lagstiftningen.

- Utbyta information och erfarenheter av utvecklingen av samverkande handelsplattformar för e-handel.
- Utbyta information och erfarenheter av insatser för att öka aktörernas medvetenhet om genomförandet och tillämpningen av huvudprinciperna i EU:s direktiv om posttjänster, i synnerhet skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, samt andra relevanta inslag i postpolitiken.

4.7 Offentlig upphandling

Prioriteringar på kort sikt

- Minska användningen av direktupphandling (utan offentlig anbudsinfördran) genom skärpt sekundärlagstiftning och striktare tillämpning av bestämmelserna, i synnerhet när det gäller direktupphandling på grund av brådska eller evenemang med snäva tidsramar.
- Upprätta ett oberoende och opartiskt omprövningsorgan för offentlig upphandling i enlighet med den omarbetade rättsliga ramen.
- Lägga fram exakt och aktuell information om planerat lagstiftningsarbete som påverkar upphandlingspolitiken och dess genomförande, både med avseende på tillnärmningen av lagstiftningen och inrättandet av institutioner för offentlig upphandling.
- Associeringsrådet kommer att anta det relevanta gemensamma beslutet om beviljande av marknadstillträde i enlighet med genomförandet av den första etappen i färdplanen för kapitlet om offentlig upphandling.

Prioriteringar på medellång sikt

- Parterna kommer att fortsätta diskutera genomförandet av de skyldigheter som följer av associeringsavtalet.
- Georgien kommer med stöd från EU att fortsätta utarbeta och anta ny lagstiftning om offentlig upphandling, i linje med tillnärmningsprocessen och den tidsplan som anges i associeringsavtalet.

4.8 Immateriella rättigheter

Prioriteringar på kort sikt

- Stödja verksamheten vid Georgiens nationella patentverk ”Sakpatenti” för att säkerställa skyddet av immateriell äganderätt och upphovsrätt. Utöka samarbetet med tredjeländers myndigheter och branschorganisationer.
- Stärka berörda regeringsorgans och genomförandeorgans kapacitet för rättstillämpning och säkerställa att domstolsväsendet fungerar väl och kan garantera rättshavarna tillgång till rättslig prövning och verkställighet av påföljder.
- Vidta effektiva åtgärder mot varumärkesförfalskning och pirattillverkning, däribland framtagande av statistik om sådan verksamhet vilken kan delas mellan parterna.
- Samarbeta om tillämpningen av bestämmelserna om konsumtion av immateriella rättigheter.

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa att rättshavare från båda parter har ett gott skydd för sina immateriella rättigheter och att lagstiftningen på området efterlevs.

Vidta åtgärder för att öka allmänhetens medvetenhet om skyddet och användningen av immateriella rättigheter och sörja för en effektiv dialog med rättshavarna.

4.9 Konkurrens

Prioriteringar på medellång sikt

- Samarbeta om genomförandet av konkurrenskapitlet i associeringsavtalet och därmed sammanhängande reformer. Samarbetet kommer att beröra de institutionella ramarna och den berörda administrativa kapaciteten vid Georgiens konkurrensmyndighet för att garantera faktisk tillämpning av relevant konkurrenslagstiftning.

- Samarbetet kommer även att omfatta en förbättrad dialog om verkställighet på konkurrens- och subventionsområdet.

4.10 Insyn

Prioriteringar på kort sikt

- Ytterligare stärka genomförandet av åtagandena om insyn i den handelsrelaterade politiken.
- Diskutera bästa praxis och sina ömsesidiga erfarenheter av öppenhet och insyn i utformningen av politiken, utbyta information och tillhandahålla relevant utbildning, däribland om system för kommunikation och hörande av berörda aktörer, samt anordna seminarier och andra evenemang för allmänheten i syfte att förklara genomförandet av associeringsavtalet och tillnämningsprocessen.

4.11 Handel och hållbar utveckling

Prioriteringar på kort sikt

- Inrätta ett lämpligt verkställighets- och tillsynssystem i fråga om alla arbetsrättsliga normer och rättigheter, i synnerhet för att avskaffa barnarbete i enlighet med principer och praxis som tillämpas internationellt och inom EU.
- Samarbeta om tillämpningen av de nya nationellt fastställda åtagandena och om utvecklingen av den långsiktiga utvecklingsstrategin för lägre utsläpp i enlighet med Parisavtalet.
- Ytterligare stärka effektiviteten i tillämpningen av Cites-systemet, särskilt avseende arter som handlas i stor utsträckning inom EU, exempelvis *Galanthus spp.*
- Fortsätta förbättra insatserna och utbyta bästa praxis när det gäller kapitlet om berörda aktörers deltagande och dialogen med det civila samhället.

- Fortsätta dialogen om genomförandet av åtgärderna avseende handel och hållbar utveckling.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta utbyta information om effektiv tillämpning av arbetsrättsliga normer och om bevarande av skyddet av arbetstagarna, däribland effektiv tillsyn och verkställighet.
- Diskutera tillämpningen av multilaterala miljöavtal som någondera parten är ansluten till.
- Samarbeta i strävan efter en ambitiös global ram för biologisk mångfald i enlighet med konventionen om biologisk mångfald.

5. Ekonomiskt samarbete och sektorssamarbete

Parterna kommer att samarbeta för att stimulera den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska integrationen, även genom fördjupat sektorssamarbete, stöd till utveckling av små och medelstora företag med inriktning på att uppnå en hållbar, grön, inkluderande och digital ekonomisk tillväxt. Parterna kommer att samarbeta för att åtgärda de socioekonomiska följderna av covid-19-pandemin och samtidigt bygga upp resiliens på kort och lång sikt. Parterna kommer att samarbeta för att säkerställa anständiga arbetstillfällen och rättvisa arbetsvillkor för alla, stärka lika möjligheter och tillträdet till arbetsmarknaden, bekämpa fattigdom och social utestängning. Georgien kommer att stärka lagsstiftningskonvergensen med EU:s regelverk i enlighet med åtagandena i associeringsavtalet. Georgien kommer även att stärka den nationella institutionella ramen för att säkerställa oberoende genomförande, tillämpning och övervakning av den nya lagstiftning som antas på varje relevant område. Georgien kommer att regelbundet informera EU om situationen i fråga om tillnärmningen med hjälp av de särskilda underkommittéerna och EU kommer, när så är lämpligt och båda parter är ense, att tillhandahålla stöd och sakkunskap för att hjälpa Georgien i denna process.

5.1 Ekonomisk utveckling och marknadsmöjligheter

Prioriteringar på medellång sikt

- Samarbeta för att stödja Georgien när det gäller att införa en fullt fungerande marknadsekonomi, med inriktning på en hållbar, grön och inkluderande ekonomisk tillväxt, och gradvis närma landets politik till EU:s politik, i enlighet med riktlinjerna för makroekonomisk stabilitet, sunda offentliga finanser, ett robust finansiellt system samt en hållbar betalningsbalans.
- Övervaka den makroekonomiska utvecklingen, diskutera centrala politiska utmaningar och utbyta information om bästa praxis genom att stärka den regelbundna makroekonomiska dialogen för att förbättra kvaliteten på den ekonomiska politiken.
- Öka Georgiens nationalbanks oberoende och kapacitet och dela EU:s erfarenheter av penning- och valutapolitik, däribland om eurons internationella roll samt vidareutveckla Georgiens kapacitet på dessa områden.
- Ytterligare förbättra hållbarheten och styrningen av de offentliga finanserna genom att fortsätta förbättra de finanspolitiska reformerna.
- Förbättra statsägda företags effektivitet och ytterligare minska därmed sammanhängande risker för statsbudgeten genom att anta standarder för företagsstyrning.
- Utveckla ett hållbart, heltäckande och välinriktat socialt skyddsnät.

Främja bättre inkludering av kvinnor på arbetsmarknaden och i näringslivet, vilket bidrar till ekonomisk tillväxt.

5.2 Jordbruk och landsbygdsutveckling

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa tillämpningen av strategin för jordbruks och landsbygdsutveckling 2021–2027 samt därmed sammanhängande handlingsplaner.
- Senast 2021 anta och tillämpa det strategiska dokumentet avseende livsmedelssäkerhetsaspekten i strategin för jordbruk och landsbygdsutveckling 2021–2027.
- Genomföra den institutionella reformen avseende landsbygdsutveckling.
- Stödja utvecklingen av effektiva värdekedjor och hjälpa små och medelstora företag att öka sin konkurrenskraft i utvalda branscher med högt exportvärde. Öka samstämmigheten mellan urval av prioriterade värdekedjor och handelsprioriteringar.
- Säkerställa kvinnornas möjligheter i en diversifierad landsbygdsekonomi.
- Säkerställa tillhandahållande av alla samhällstjänster i landsbygdsområden, med särskild betoning på de mest avlägset belägna landsbygdsområdena så att ingen lämnas utanför.

Prioriteringar på medellång sikt

- Modernisera och effektivisera de institutioner som ansvarar för jordbruk och landsbygdsutveckling, bland annat genom att involvera alla relevanta aktörer inom sektorn i processen. Ytterligare stärka samordningsmekanismen mellan regeringen och det civila samhället.
- Främja och underlätta ett klimatsmart jordbruk, energieffektiv teknik och andra goda metoder inom jordbruket. Modernisera och förbättra produktion, förädling och lagring av jordbruksprodukter för att öka produktiviteten, mervärdet och konkurrenskraften i Georgiens jordbruk.

- Underlätta ett gradvist antagande av handelsnormer för jordbruksprodukter för att främja en bättre livsmedelssäkerhet och fortsätta tillämpa kvalitetsstrategier, däribland avseende ekologiskt jordbruk och produkter med geografiska beteckningar.
- Förbättra jordbruksproduktionens konkurrenskraft och hållbarhet, även genom att främja stordriftsfördelar via marknadsinriktade jordbrukskooperativ och producentföreningar samt genom att utveckla rådgivnings- och utvidningssystem för att öka produktionen och exporten. Främja ekologisk produktion genom att underlätta tillgången till lån och finansiella resurser på rimliga villkor för jordbruket.
- Göra framsteg med den gradvisa utvecklingen och genomförandet av en effektiv jordbrukspolitik och politik för landsbygdsutveckling, på grundval av EU:s beprövade modeller.
- Förbättra sysselsättningen och livsvillkoren på landsbygden genom bättre förvaltning av naturresurser, bättre tjänster och infrastrukturer samt diversifiering av ekonomin i landsbygdsområdena.

5.3 Intern finansiell kontroll i den offentliga sektorn och extern revision

Prioriteringar på kort sikt

- Vidareutveckla det interna kontrollsystemet som lyder under det decentraliserade förvaltningsansvaret, inbegripet en funktionellt oberoende internrevision vid statliga myndigheter, genom harmonisering med allmänt godtagna internationella standarder, ramar och bästa praxis från EU.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta förbättra systemen för intern kontroll och internrevision i den offentliga sektorn i enlighet med den bristbedömning som gjorts avseende de befintliga metoderna och allmänt godtagna internationella standarder, ramar och bästa praxis från EU.

- Säkerställa vidareutveckling av funktionen för extern revision vid revisionsrätten (Georgiens statliga revisionsverk), i linje med allmänt accepterade internationella standarder (Intosai).

5.4 Folkhälsa

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta genomföra EU:s regelverk på hälsoområdet, i enlighet med berörda bilagor till associeringsavtalet, särskilt när det gäller säkerhetsnormer för blod, tobakskontroll, kvaliteten och säkerheten hos ämnen av mänskligt ursprung (blod, vävnader, organ och celler), smittsamma sjukdomar och pandemiberedskap, vilket även ligger i linje med Georgiens internationella förpliktelser enligt ramkonventionen om tobakskontroll och det internationella hälsoreglementet.
- Förbättra den allmänna sjukvårdsförsäkringens täckning och minska de utgifter som patienterna själva måste betala. Öka digitaliseringen (e-hälsa).
- Höja kvaliteten på och öka tillgången till primärvården i syfte att förebygga sjukdom och höja livskvaliteten.
- Slutföra, anta och börja tillämpa den nationella hälsostrategin och dess handlingsplaner.
- Stärka nationella åtgärder som omfattar flera sektorer för att motverka antimikrobiell resistens, bland annat genom förstärkt övervakning, återhållsam användning av antimikrobiella ämnen och infektionskontroll inom hälso- och sjukvård.
- Förbereda genomförande i linje med den internationella konferensen om harmonisering av tekniska krav för registrering av humanläkemedel inom ramen för tillnärmningen till EU:s regelverk om läkemedel. Detta skulle ge Georgien en god grund för att säkerställa läkemedlens kvalitet, säkerhet och effektivitet (främst i fråga om import eller lokal tillverkning/lokal användning).

Prioriteringar på medellång sikt

- Göra hälso- och sjukvården och den förebyggande vården mer inkluderande, till exempel genom att främja en hälsosam livsföring med hjälp av det civila samhällets organisationer eller lokala myndigheter.
- Stärka beslutsfattande och kontrollerande hälso- och sjukvårdsinrättningar samt patienternas rättigheter och möjlighet att faktiskt åberopa dessa.

Stärka hälso- och sjukvårdsinrättningarna – som för det mesta drivs i privat regi – och deras ansvarsskyldighet genom utarbetande av kvalitetskriterier, värdebaserade inköp och andra kvalitetsstyrningsmetoder, däribland erkännande av sådan ackreditering för hälso- och sjukvårdsinrättningar som beviljats av internationella ackrediteringsorgan.

5.5 Beskattning

Prioriteringar på kort sikt

- Förbättra och förenkla skattelagstiftningen.
- Främja god samhällsstyrning i skattefrågor, förbättra det internationella samarbetet och tillämpa principen om god samhällsstyrning på skatteområdet, däribland internationella standarder i fråga om insyn och informationsutbyte, rättvis beskattning och miniminormer avseende urholkning av skattebasen och överföring av vinster.
- Förbättra skatteförvaltningens kapacitet, särskilt genom en utveckling mot ett mer fokuserat, riskanalysbaserat system för skattekontroll och återbäring av mervärdesskatt.
- Stärka samarbetet med Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) för att motverka och bekämpa bedrägerier och smuggling av punktskattebelagda varor.
- Vidta åtgärder för att harmonisera politiken för att motverka och bekämpa bedrägerier och smuggling av punktskattepliktiga produkter, även på centrala politikområden.

- Samarbeta med Georgien om tillträde till och framgångsrikt genomförande av Världshälsoorganisationens protokoll för att eliminera olaglig handel med tobaksvaror.
- Utveckla samarbetet med skatteförvaltningarna i EU:s medlemsstater genom att utbyta information om nya erfarenheter och trender på skatteområdet, även genom att undersöka möjligheterna att låta Georgiens skatteförvaltning delta i EU:s Fiscalisprogram.

Prioriteringar på medellång sikt

- Gradvis (fram till år 2026) anpassa de nationella punktskatterna på tobaksvaror till EU:s skattenivåer.
- Gradvis anpassa Georgiens lagstiftning till rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet.

5.6 Statistik

Prioriteringar på kort sikt

- Åtgärda statistiska avvikelser vid mätningen av uppgifter om bilateral handel mellan EU och Georgien.
- Utveckla framtagandet av könsuppdelad statistik och dess användning för analys och rapportering.

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa tillnärmning till EU:s relevanta regelverk.
- Inrätta ett befolkningsregister i Georgien.
- Framställa regional statistik i enlighet med den klassificering som används för EU Nuts.
- Öka tillgången till och användningen av administrativa uppgifter för statistiska syften.

- Fortsätta säkerställa att forskare, journalister och allmänheten har tillgång till statistik och information.
- Anpassa metoderna för företagsstatistik till EU:s normer och företagsstatistik med inriktning på framtida uppgiftskrav enligt ramförordningen om integrerad företagsstatistik. Främja erfarenhetsutbyte med EU-länderna om genomförandet av ramförordningen om integrerad företagsstatistik, vilket är önskvärt för att stödja anpassningsprocessen.

5.7 Konsumentpolitik

- Fortsätta den gradvisa tillnärmningen av Georgiens lagstiftning till relevant EU-lagstiftning och internationella instrument.
- Stärka konsumentskyddet i Georgien, särskilt genom utbildning av regeringstjänstemän och andra företrädare för konsumentintressen om tillnärmningen till EU:s lagstiftning och genomförandet av lagstiftningen.

5.8 Bolagsrätt, redovisning och revision samt företagsledning

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra Georgiens lagstiftning om företagare i enlighet med bilagan till associeringsavtalet.

Prioriteringar på medellång sikt

- Utveckla de berörda statliga institutionernas administrativa kapacitet.
- Fortsätta genomförandet av internationella revisionsstandarder på nationell nivå och verka för att alla revisorer som utför lagstadgad revision på nationell nivå tillämpar dem.

- Utbyta aktuell, relevant och exakt information om befintlig lagstiftning och dess överensstämmelse med EU-rätten, i de former som överenskommits mellan parterna, för att genomföra EU-lagstiftningen i enlighet med den överenskomna tidsplanen.

5.9 Finansiella tjänster

Prioriteringar på kort sikt

- Anta och tillämpa en lag om obligatorisk försäkring av motorfordon.
- Ringa in områden där utbildning och kapacitetsuppbyggnad bör tillhandahållas.
- Tillhandahålla aktuell, relevant och tydlig information om situationen och utvecklingen av den befintliga lagstiftningen i Georgien.

Prioriteringar på medellång sikt

- Vidareutveckla ramen för reglering och tillsyn i enlighet med internationellt överenskomna standarder för reglering, inbegripet nya tillsynsmetoder, verktyg och instrument.
- Förbättra tillsynsmyndigheternas administrativa kapacitet.
- Främja diversifiering av finansmarknaderna genom att utveckla finansiella tjänstemarknader för försäkringar, kapital, pension och verksamhet utanför banksektorn. Förbättra den finansiella infrastrukturen och främja finansiell hållbarhet och inkludering.
- Stödja Georgiens ansträngningar att uppfylla kraven för att så småningom ansluta sig till det gemensamma eurobetalningsområdet (Sepa).

5.10 Industri- och näringslivspolitik samt gruvindustri

Prioriteringar på kort sikt

- Genomföra Georgiens strategi för små och medelstora företag och de motsvarande handlingsplanerna.

- Utveckla och budgetera för en uppföljande strategi för små och medelstora företag som även omfattar en ram för resultatmätning. Säkerställa samråd med den privata sektorn. Ge byråer för små och medelstora företag tydliga målsättningar (och centrala prestationsindikatorer) samtidigt som de tillförsäkras operativt oberoende och kontinuitet.

Prioriteringar på medellång sikt

- I möjligaste mån genomföra den landsspecifika färdplanen och rekommendationerna från utvärderingen av småföretagsakten.
- Koppla utvecklingen av små och medelstora företag till de möjligheter som skapats genom det djupgående och omfattande frihandelsavtalet, bland annat genom nätverk för företag (företagsstöd), såsom Enterprise Europe Network, och företagskluster.
- Stärka dialogen mellan den offentliga och den privata sektorn för att öka deltagandet från företag av alla storlekar och deras sammanslutningar i beredningen av lagstiftning och informera dem om tillämpningsbestämmelser i tid för att företagen – och i synnerhet de små och medelstora företagen – ska få tid att anpassa sig till de nya bestämmelserna.
- Utveckla möjligheterna för nystartade företag i Georgien att få tillträde till EU:s och Georgiens marknader.
- Förbättra den uppsökande verksamheten och tillgången till finansiering för små och medelstora företag. Utveckla finansieringsverksamhet utanför banksektorn för näringslivet, exempelvis i fråga om riskkapital, gräsrotsfinansiering och sociala företag.
- Stödja jämställdheten mellan könen och beakta jämställdhetsaspekten i samband med utvecklingen av små och medelstora företag i Georgien bland annat genom att öka andelen kvinnliga företagare, i synnerhet i de små och medelstora företagen, samt främja kvinnornas tillgång till finansiering.
- Främja företagande bland ungdomar och beakta ungdomarna i samband med insatser som riktas till företagare och nystartade företag.

- Underlätta bättre företagssamverkan genom att utveckla och stärka företagskluster med inriktning på en hållbar, miljövänlig och inkluderande ekonomisk tillväxt och beakta de möjligheter som omställningen erbjuder att övergå till en mer cirkulär ekonomi.
- Öka produktiviteten, till exempel genom att digitalisera ekonomin ytterligare och tillämpa innovativa metoder i den privata och den offentliga sektorn. Prioritera digitalisering i värdekedjor av strategisk vikt.
- Genom den särskilda underkommittén utbyta information om gruvindustri och metaller för att nå en bättre förståelse av den politik som förs i Georgien och i EU, däribland avseende tillämpningen av EU:s råvaruinitiativ, handlingsplanen för råvaror av avgörande betydelse, forskningsprogrammet inom Horisont 2020 och uppföljande program samt det europeiska innovationspartnerskapet om råvaror.

5.11 Turism

- Bland annat med hjälp av den särskilda underkommittén utbyta information om utvecklingen av turismen i Georgien och i EU, samt om därmed sammanhängande evenemang och bästa praxis, och stödja Georgiens genomförande av sin turismstrategi.

5.12 Syssetsättning, socialpolitik och lika möjligheter

Prioriteringar på kort sikt

- Fortsätta närma Georgiens lagstiftning till EU:s regelverk inom områdena hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, arbetsrätt, jämställdhet mellan könen och förbud mot diskriminering, i enlighet med tidsplanerna i den relevanta bilagan till associeringsavtalet.
- Utarbeta och tillämpa en rättslig ram för faktisk verkställighet av och tillsyn över all arbetsrättslig lagstiftning och arbetsvillkor, enligt de principer som tillämpas internationellt och inom EU, samt bygga upp kapaciteten hos arbetsmarknadens parter, rättsväsendet och andra berörda aktörer när det gäller den tillnärmade lagstiftningen.

- Tillämpa lagen om främjande av sysselsättning och säkerställa den faktiska driften av den nya statliga arbetsförmedlingen, särskilt i fråga om att säkerställa tillräckliga resurser (budget och personal).
- Genomföra arbetsmarknadsstrategin 2020–2023 och de motsvarande handlingsplanerna.
- Ytterligare förbättra kapaciteten vid ministeriet för internflyktingar från de ockuperade territorierna, sysselsättning, hälsa och sociala frågor samt vid socialtjänsterna.
- Förbättra det aktiva stödet av ungdomars inträde i arbetslivet genom att säkerställa alla ungdomars lika möjligheter att tillägna sig nödvändiga kunskaper och skaffa praktisk erfarenhet för att underlätta övergången från utbildningssystemet till arbetsmarknaden
- Se till att systemet för socialt skydd stödjer aktivitet (arbetsmarknadsdeltagande) och säkerställa att systemen för socialt stöd och pension är lämpliga och hållbara.

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta säkerställa ett effektivt yrkesinspektionssystem i linje med internationell praxis och EU:s praxis för att säkerställa den administrativa och den rättstillämpande kapaciteten inom områdena hälsa och säkerhet på arbetsplatsen samt arbetsrätt; stärka kapaciteten vid berörda dömande organ och aktörer.
- Fortsätta stärka kapaciteten vid den nya statliga arbetsförmedlande myndigheten i enlighet med praxis från europeiska offentliga arbetsförmedlingar och säkerställa tillgängliga och effektiva arbetsförmedlingstjänster.
- Genomföra pilotinsatser för att stödja ungdomars inträde i arbetslivet.
- Övervaka genomförandet och resultaten av arbetsmarknadsstrategin 2020–2023.
- Bevara en välfungerande dialog mellan arbetsmarknadens parter med hjälp av trepartskommittén för socialt partnerskap och dess regionala organ, samt genom kapacitetssuppleering hos arbetsmarknadens parter.

- Stödja övergripande åtgärder för att förbättra tillgången till sysselsättning för personer i utsatta situationer.
- Utveckla sociallagstiftningen i syfte att förbättra systemet för anställning och sociala förmåner samt hälso- och sjukvård ur ett bredare perspektiv på social välfärd (med avseende på anställning, social rörlighet, hälso- och sjukvård, social trygghet och socialbidrag).
- Vidta åtgärder för att komma åt informella anställningsformer och odeklarerat arbete i samverkan med arbetsmarknadens parter och internationella organisationer.

5.13 Den digitala ekonomin och det digitala samhället

Prioriteringar på medellång sikt

- Parterna kommer att arbeta tillsammans för att ytterligare harmonisera Georgiens lagstiftning med EU:s direktiv om nät- och informationssäkerhet och för att förbättra cyberresiliensen på områden av central vikt för infrastrukturen och samhällets offentliga förvaltning, med utgångspunkt i EU:s relevanta erfarenheter, praxis och normer.
- Närma lagstiftningen på området elektronisk kommunikation till EU:s regelverk, särskilt genom att ytterligare stärka oberoendet och den administrativa kapaciteten vid den nationella tillsynsmyndigheten för elektronisk kommunikation.
- Genomföra det regionala roamingavtalet (undertecknande planeras till början av år 2022).
- Genomföra det regionala spektrumavtalet (undertecknande planeras till början av år 2022).
- Genomföra Georgiens nationella strategi för utveckling av bredbandsuppkoppling och den därmed sammanhängande handlingsplanen med beaktande av EU:s lagstiftning och bästa praxis.
- Stödja Georgien med avseende på digital konnektivitet i Svarta havsområdet.

- Parterna kommer att samarbeta med inriktning på Georgiens antagande av rättsliga ramar för elektronisk identifikation och betrodda elektroniska tjänster i linje med EU:s lagstiftning och bästa praxis, med tanke på en eventuell överenskommelse om ömsesidigt erkännande av betrodda tjänster.
- Förbättra Georgiens digitala ekonomi på områdena digitala färdigheter, digital innovation och ekosystem för nystartade företag, cybersäkerhet och e-tjänster för allmänheten och företagen samt användning av ryddbaserade uppgifter och tjänster.

5.14 Fiske- och havspolitik

Prioriteringar på kort sikt

- Främja ett integrerat förhållningssätt till havsfrågor, särskilt genom att bidra till utvecklingen av sektorsöverskridande och regionala initiativ i havsfrågor tack vare inrättandet av en samordningsmekanism samt genom att ringa in frågor av gemensamt intresse och aktivt samarbeta med kuststater och aktörer på det maritima området i Svarta havsområdet, inom ramen för EU:s gemensamma havsagenda för Svarta havsområdet.
- Förbättra och öka övervakningen och kontrollen av fiskeriverksamhet och handel med fiskeriprodukter och produkternas spårbarhet samt de behöriga myndigheternas kapacitet för att effektivt kunna bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).
- Följa utvecklingen och de åtgärder som vidtas inom ramen för Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet och slutföra uppgraderingen av ställningen som fullvärdig medlem.
- Fortsätta genomföra fiske- och vattenkulturförvaltning, enligt den nya strategin från Allmänna kommissionen för fiske i Medelhavet, i syfte att nå ett hållbart fiske i Svarta havet 2030 och en hållbar utveckling av vattenbruket.

- Fortsätta det pågående arbetet med att anta en rättslig ram om fiske och fiskerelaterad verksamhet vid Georgiens fjärrfiskeflotta samt verktyg för tillämpningen av den rättsliga ramen i syfte att effektivt bekämpa olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).

Prioriteringar på medellång sikt

- Vidta nödvändiga åtgärder för att skapa ett hållbart fiske i Svarta havet, inom såväl bilaterala som multilaterala ramar, på grundval av en ekosystembaserad strategi för fiskeriförvaltningen.
- Öka det vetenskapliga och tekniska samarbetet på regional och bilateral nivå i syfte att säkerställa kapaciteten att övervaka fiskeriverksamhet, samla in uppgifter och genomföra studier till havs för att förbättra bedömningarna av beståndens tillstånd och fiskets påverkan på den marina miljön.
- Utnyttja möjligheterna till tekniskt bistånd på fiskeområdet för att övervaka den vidare utvecklingen av kontroll och tillsyn, som bedrivs av övervakningscentrumet för fisket, och möjligheterna till elektroniska övervakningssystem för fiskefartyg.
- Vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa en fungerande tillämpning av den rättsliga ramen för fiske och fiskerelaterad verksamhet vid Georgiens fjärrfiskeflotta, till exempel genom att använda verktyg för övervakning, kontroll och tillsyn över sådan verksamhet i syfte att effektivt åtgärda olagligt, orapporterat och oreglerat fiske (IUU-fiske).
- Aktivt stödja genomförandet av den gemensamma havsagendan för Svarta havet och kartläggningen av finansiellt hållbara projekt.
- Förbättra villkoren för utveckling av småskaligt fiske och vattenbruk, förbättra uppgiftsinsamlingen, öka tillträdet till lokala marknader och till leveranskedjan, skärpa livsmedelssäkerhetsnormerna för produkter från småskaligt fiske och vattenbruk samt uppmuntra inrättande av producentföreningar.

6. *Konnektivitet, energi, miljö, klimatfrågor och civilskydd*

Parterna kommer att samarbeta för att främja genomförandet av EU:s regelverk i fråga om alla transportsätt i syfte att förbättra den fysiska konnektiviteten, men även med inriktning på därmed sammanhängande standarder, bestämmelser och säkerhetsaspekter. Parterna kommer att samarbeta för resiliens på miljö- och klimatområdet genom att – även i samband med återhämtningen från covid-19-pandemin – främja en modern, resurseffektiv, ren och cirkulär ekonomi som ska utmynna i en grönare ekonomi och hållbarare användning av naturresurser. De kommer att främja och stödja energieffektivitet och användning av förnybar energi vilket ytterligare kommer att bidra till minskade utsläpp. Samarbetet om katastrofförebyggande åtgärder, katastrofberedskap och katastrofinsatser kommer att stärkas ytterligare.

6.1 *Transport*

Prioriteringar på medellång sikt

- Fortsätta att genomföra EU:s regelverk på luftfartsområdet för att dra full nytta av avtalet mellan EU och Georgien om ett gemensamt luftfartsområde.
- Öka säkerheten i olika transportsätt (i luften, på väg, till sjöss och på räls).
- Stödja Georgiens insatser att upprätta en omfattande databas över trafiksäkerhet för att ha tillgång till nödvändiga uppgifter om den aktuella trafiksäkerheten (uppgifter om trafikolyckor och allvarligt skadade) och möjliggöra mer verkningsfulla politiska åtgärder.
- Med tanke på vikten av trafiksäkerhet, lämna ytterligare bistånd till Georgien för att harmonisera landets trafiksäkerhetslagstiftning med EU:s regelverk, till exempel bestämmelser om förvaltning av trafiksäkerhet och kapacitetsuppbyggnad.
- Stödja reformerna av järnvägssektorn i Georgien som särskilt kan bidra till mer hållbara transporter genom att transporter flyttas från vägarna till järnvägen.

- Vidareutveckla infrastrukturen, särskilt genom att genomföra de projekt som omfattas av handlingsplanen för investeringar via det vägledande transeuropeiska transportnätet, för att stödja fullbordandet av det utvidgade centrala transeuropeiska transportnätet i Georgien till år 2030. Överväga att vidareutveckla Svartahavsregionens roll som brobyggare när det gäller konnektivitet.
- Stödja Georgiens arbete med att ta fram planer för hållbar rörlighet i städerna och med verksamhet för att öka allmänhetens kännedom om alternativ till bilen för transport i städer i syfte att öka tillgängligheten, säkerheten, effektiviteten och hållbarheten hos andra lösningar för kollektivtrafik i städer.

6.2 *Energisamarbete*

Prioriteringar på kort sikt

- Säkerställa tillämpningen av de åtaganden som följer av anslutningen till energigemenskapen.
- Genomföra relevant lagstiftning inom områdena elektricitet, förnybar energi, energieffektivitet, energistatistik, utvinning av kolväten och energirelaterade miljöbestämmelser enligt protokollet om anslutning till fördraget om energigemenskapen och enligt associeringsavtalet.
- Fullborda och tillämpa den institutionella ramen för energieffektivitetspolitiken.
- Utarbeta landets nationella energi- och klimatplan och börja tillämpa den.

Prioriteringar på medellång sikt

- Vidta åtgärder för att integrera Georgiens energimarknad med EU:s energimarknad, stärka Georgiens energitrygghet och lagstiftningskonvergens genom att genomföra relevant EU-lagstiftning, däribland relevant sekundärlagstiftning, i linje med de åtaganden som följer av energigemenskapen.
- Samarbeta för att attrahera internationellt stöd för utveckling av hållbar energi, även från internationella klimatfonder och andra finansiella instrument.

- Stärka nätverken och sammanlänkningarna i Georgiens energiinfrastruktur, särskilt genom att göra följande:
 - I fråga om elektricitet; främja gränsöverskridande handel och sammanlänkning med grannländer och stärka Georgiens överföringsnät. Fortsätta genomförbarhetsbedömningen av transmissionsledningsprojektet i Svarta havet samt andra projekt som avser försörjningstrygghet och den övergripande energitryggheten i regionen.
 - I fråga om naturgas; stödja en fortlöpande välfungerande drift av de största gasledningarna, däribland det avsnitt av den södra gaskorridoren som ligger på Georgiens territorium samt stödja/främja andra gas- och oljeledningsprojekt av regional vikt för att säkerställa transport av kaspiska energitillgångar till västliga marknader, samt underlätta utvecklingen av ett underjordiskt gaslager i syfte att säkerställa Georgiens energitrygghet, med erkännande av EU:s målsättning om klimatneutralitet till år 2050.

6.3 Miljö

Prioriteringar på kort sikt

- Öka miljöstyrningen genom att tillämpa ny lagstiftning i Georgien om miljökonsekvensbedömning, strategisk miljöbedömning, genom att anta och tillämpa lagstiftning om miljöansvar, genom att säkerställa allmänhetens tillgång till miljöinformation och deltagande i beslutsfattandet, engagera alla berörda aktörer och beakta miljöfrågorna även i samband med andra politikområden samt genom att förbättra utbytet av miljöinformation i linje med de principer som ligger till grund för det gemensamma miljöinformationssystemet (Seis).
- Fortsätta genomföra den nationella strategin för hantering av radioaktivt avfall.
- Säkerställa en hållbar användning av vattenresurser genom att anta och börja tillämpa lagen om förvaltning av vattenresurser.

- Tillämpa den nya skogsbrukslagstiftningen och anta sekundärlagstiftning på området. Upprätta ett ekonomiskt hållbart statligt organ för skogsförvaltning. Slutföra den nationella skogsinventeringen och underhålla databasen.
- Genomföra Georgiens tredje nationella handlingsprogram för miljön (2017–2021) inom de tidsramar som fastställts i handlingsprogrammet.
- Utarbeta Georgiens fjärde nationella handlingsprogram för miljön, däribland det femåriga programmet för vattenresurser, som omfattar såväl strategiska ståndpunkter som en handlingsplan.
- Tillämpa den nationella strategin för avfallshantering och de åtgärder som föreskrivs i handlingsplanen 2016–2020 och påföljande planer.
- Säkerställa en lämplig bedömning av de operativa kostnaderna vid anläggningarna för avfallshantering och upprätta ett fungerande avgiftssystem för återvinningen.

Prioriteringar på medellång sikt

- Utnyttja den ekonomiska potentialen hos en grön och cirkulär ekonomi och utveckla omfattande politiska initiativ för grön tillväxt inom alla berörda sektorer, exempelvis genom att bland annat betrakta en miljövänlig profil som en konkurrensfördel för Georgien eller genom att arbeta in principerna för en cirkulär ekonomi i det nationella systemet för avfallshantering.
- Fortsätta tillnärmningen av Georgiens lagstiftning till EU:s regelverk och genomföra bestämmelserna i EU:s direktiv och förordningar i enlighet med berörda bilagor till associeringsavtalet.
- Anta och vidta åtgärder för att minska föroreningar i vatten och luft samt för att skydda den biologiska mångfalden, däribland i Svarta havet.

- Anta Georgiens lagstiftning om biologisk mångfald och utarbeta sekundärlagstiftning på området, bland annat för att ge en fast rättslig grund åt inrättande och förvaltning av Emerald-områden, biosfär-reservat samt en nationell rödlista över hotade arter. Förvaltningen av skyddsområden bör skärpas ytterligare och få tillräcklig statlig finansiering.
- Fortsätta utveckla nät för övervakning av luftkvaliteten på större orter och de flesta förorenade områden. Anta åtgärder för att förebygga föroreningar och genomföra kontroller i de mest förorenade områdena (planer för luftkvalitet). Anta och tillämpa lagen om industriella utsläpp.
- Säkerställa en lämplig bedömning av driftskostnaderna vid vattenreningsanläggningar och utarbeta fungerande ekonomiska instrument för återvinning.
- Upprätta en färdplan för ratificering och genomförande av multilaterala miljöavtal, däribland exempelvis Unece-konventionen om skydd och användning av gränsöverskridande vattendrag och internationella sjöar, protokollen till konventionen om långväga gränsöverskridande luftföroreningar (protokollet om minskning av försurning, övergödning och marknära ozon, protokollet om långlivade organiska föroreningar och protokollet om tungmetaller) samt Unece-konventionen om gränsöverskridande effekter av industriolyckor. Fortsätta förberedelserna inför anslutning till Esbokonventionen och dess protokoll om strategisk miljöbedömning.

6.4 Klimatförändringarna

Prioriteringar på kort sikt

- Se till att rådet för klimatförändringar har förutsättningar att kunna samordna Georgiens politik med avseende på klimatförändringarna.
- Slutföra och anta en långsiktig utvecklingsstrategi för lägre utsläpp av växthusgaser i Georgien till år 2050.
- Utarbeta och anta en nationell anpassningsplan.

- Inleda tillämpningen av de nationellt fastställda åtagandena i enlighet med Parisavtalet om klimatförändringar.
- Säkerställa att återhämtningsåtgärderna efter covid-19-pandemin omfattar ansträngningar för att göra ekonomin grönare och för att inte äventyra miljö- och klimatmålen.

Prioriteringar på medellång sikt

- Närma lagstiftningen i Georgien till EU:s regelverk och internationella instrument i enlighet med associeringsavtalet och tillämpliga bilagor.
- Stödja Georgiens genomförande inom utsatt tid av de klimatrelaterade åtaganden som gjorts inom ramen för energigemenskapen.
- Beakta klimatfrågor i övrig politik och åtgärder på olika områden samt stärka olika myndigheters kapacitet att beakta klimatfrågor på ett sektorsövergripande sätt.
- Förbättra Georgiens ramverk för öppenhet om klimatfrågor, i synnerhet genom ett stabilt nationellt system för övervakning och rapportering om klimatfrågor och klimatåtgärder samt om utsläpp av växthusgaser i enlighet med Parisavtalets så kallade Katowiceregulering.

6.5 *Civilskydd*

Prioriteringar på kort sikt

- Med hänvisning till de administrativa överenskommelser som undertecknades i juli 2018 utforska metoder för att fortsätta fastställa de lämpligaste samarbetsformerna, med hänsyn till Georgiens riskprofil samt rättsliga och organisatoriska ramar, som ett led i EU:s regionala hållning.

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa effektiv kommunikation dygnet runt, inbegripet utbyte av tidig varning och information om omfattande nödsituationer som påverkar EU och Georgien, samt tredjeländer där EU eller Georgien deltar i katastrofinsatser.

- Underlätta ömsesidigt och regionalt bistånd vid allvarliga nödsituationer, i tillämpliga fall och förutsatt att det finns tillräckliga resurser.
- Främja tillämpningen av EU-riktlinjer om stöd från den mottagande nationen. Uppmuntra effektiv interinstitutionell samordning och sektorsöverskridande förbindelser för att underlätta internationellt bistånd i samband med insatser vid katastrofer. Ytterligare stärka kapaciteten att ta emot och tillhandahålla internationellt bistånd.
- Förbättra kunskaperna om katastrofrisker genom att stärka samarbetet om dataåtkomst och jämförbarhet.
- Främja integrerad katastrofriskhantering som bygger på samlade riskbedömningar.

Vid behov stödja utveckling och förstärkning av system för tidig varning på nationell nivå.

Underlätta Georgiens användning av Copernicus europeiska varningssystem för översvämningar och det europeiska informationssystemet för skogsbränder, i samarbete med Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum.

- Förbättra förebyggandet av och beredskapen för industriella katastrofer eller naturkatastrofer som leder till tekniska katastrofer (Natech – Natural Hazard Triggering Technological Disasters).
- Stärka katastrofförebyggande åtgärder, katastrofberedskap och katastrofinsatser i enlighet med Sendairamverket för katastrofriskreducering och den europeiska gröna given med hjälp av utbyte av bästa praxis, gemensamma utbildningar, övningar, studiebesök, seminarier och möten om erfarenheter av verkliga nödsituationer eller övningar. Utbyta god praxis om integrering av klimatriskscenarier i riskbedömning och planering.

7. *Rörlighet och direkta personkontakter*

EU och Georgien kommer också att fokusera på ungdomars deltagande och ledarskap genom egenmakt. Parterna kommer vidare att samarbeta för att maximera Georgiens fördelar av anslutningen till programmen Horisont Europa och Kreativa Europa och ytterligare främja det redan aktiva deltagandet i Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren samt andra program och initiativ för frivilligarbete, samverkan och utbyte.

Parterna kommer att främja en strategisk hållning i fråga om allmän och yrkesinriktad utbildning. Integrerad territoriell utveckling i Georgien kommer också att vara en prioriterad fråga för samarbetet mellan EU och Georgien. Båda parter kommer att säkerställa ett välinformerat åsiktsutbyte med de georgiska medborgarna om de möjligheter och konsekvenser som associeringen mellan Georgien och EU medför, genom att inrätta en ungdomspolitik som syftar till att skapa hållbara ekosystem för ungdomars utveckling.

7.1 *Forskning, teknisk utveckling och innovation*

Prioriteringar på kort sikt

- Anta och tillämpa den nya strategin för utbildning och vetenskap 2022–2032 med deltagande av beslutsfattare, den akademiska världen och forskningssamfundet, näringslivet samt företrädare för det civila samhället.
- Stödja utvecklingen och genomförandet av innovationspolitiken, däribland översyn av den rättsliga ramen och infrastruktur för forskning och innovation.
- Säkerställa en bättre samordning och komplementaritet mellan centrala aktörer (ministerier och myndigheter). Förbättra kunskapsöverföringen (via ett förmedlande nätverk och gynnsamma system för immateriella rättigheter). Stimulera gemensamt skapande med hjälp av kunskapscentrum. Finjustera finansieringssystemen i förhållande till behoven av samverkan när det gäller forskning och innovation. Förbättra anställdas rörlighet mellan forskning och näringsliv.
- Ansluta Georgien till programmet Horisont Europa.

Prioriteringar på medellång sikt

- Maximera Georgiens fördelar av anslutningen till programmet Horisont Europa, för att bidra till att stimulera konkurrenskraften och den ekonomiska tillväxten i landet.
- Uppmuntra ett konkurrensutsatt deltagande i Euratoms forsknings- och utbildningsprogram som kompletterar Horisont Europa, i synnerhet på områdena kärnsäkerhet och strålskydd.
- Stärka de mänskliga, materiella och institutionella resurserna för att öka forsknings- och innovationskapaciteten.
- Utveckla ett välfungerande informationssystem om forskning och innovation som avhjälper splittring (genom att inrätta forsknings- och innovationscentrum) samt anpassa prioriteringarna för forskning och innovation så att de är konsekventa i förhållande till de ekonomiska prioriteringarna.
- Införa lämplig grundfinansiering för att stödja offentliga forskningsorganisationer och skapa lika villkor för dem.
- Skapa gynnsamma förutsättningar som ger företagen stimulans och incitament att investera i forskning och innovation.
- Genomföra agendan för strategisk forskning och innovation i Svarta havsområdet, en agenda som utgör ett regionalt inslag i Svartahavssynergien.

7.2 Allmän och yrkesinriktad utbildning samt ungdomsfrågor

Prioriteringar på medellång sikt

- Säkerställa rätten till utbildning av god kvalitet för alla, även personer som kommer från mindre gynnsamma förhållanden. Vidta ytterligare åtgärder för att främja en inkluderande utbildning.

- Främja en strategi för yrkesutbildning för att anpassa Georgiens yrkesutbildning till moderniseringen av EU:s strukturer för yrkesutbildning, i likhet med det som sker inom ramen för Köpenhamnsprocessen och dess instrument, under det att respekten för principen om lika möjligheter iakttas.
- Uppmuntra den privata sektorns aktiva engagemang i yrkesutbildning för att förbättra dess relevans och effektivitet och i slutändan ge den privata sektorn ökad tillgång till kvalificerad arbetskraft.
- Ytterligare förbättra kvaliteten i utbildningen, lika tillgång och hållbarhet (däribland effektiv finansiering för alla utbildningsnivåer) samt stimulera informell utbildning och livslångt lärande.
- Främja Georgiens aktiva deltagande i programmen Erasmus+ och Europeiska solidaritetskåren.
- Genomföra gemensamma arbetsinsatser och utbyten för att främja Georgiens reformer av utbildnings- och yrkesutbildningssystemen och ytterligare integrera dem med det europeiska området för högre utbildning, förbättra kvaliteten i tillhandahållandet av utbildning, modernisera undervisnings- och inlärningsmetoderna och främja kunskapsutveckling för bättre anställbarhet och ökat samhällsengagemang från examenstagarna.

Ytterligare förbättra de gemensamma ansträngningarna för att säkerställa ett effektivt och fullständigt utnyttjande av Europaskolan inom det östliga partnerskapet i Georgien.

Stärka en strategisk ungdomspolitik, via Georgiens ministerium för kultur, ungdom och idrott, och förbättra utbytet och samarbetet om icke-formell utbildning för ungdomar och ungdomsarbetare, bland annat med hjälp av ungdomsdelen i Erasmus+, i syfte att skapa ett hållbart ekosystem för ungdomsutveckling.

- Uppmuntra en strategisk hållning till ungdomsarbetare för att mer effektivt åtgärda de utmaningar som ungdomar ställs inför och främja utvecklingen av central kompetens och utnyttjandet av ungdomarnas potential.

7.3 *Samarbete på kulturområdet*

- Främja genomförandet av 2005 års Unescokonvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar.
- Samarbeta om utarbetandet av en inkluderande kulturpolitik i Georgien och om bevarande och tillvaratagande av kultur- och naturarvet, om kulturella och kreativa näringar i syfte att främja den socioekonomiska utvecklingen, inkludering och medborgardeltagande.
- Främja georgiska kulturaktörers och audiovisuella aktörers deltagande i kulturella och audiovisuella samarbetsprogram, i synnerhet Kreativa Europa.
- Främja den interkulturella dialogen och utvecklingen av ett demokratiskt klimat med hjälp av ungdomsarbete.
- Främja rörlighet för artister.
- Samarbeta om utvecklingen av idrottspolitiken i Georgien genom utbyte av goda metoder. Främja deltagandet från georgiska idrottare i Erasmusprogrammets idrottsevenemang samt i andra initiativ, såsom den årliga europeiska idrottsveckan över gränserna och #BeActive-priserna.
- Utbyta goda metoder för åtgärder mot sådant som hotar idrotten, exempelvis våld i sportsammanhang, alla typer av diskriminering, manipulation av idrottstävlingar och dopning.
- Uppmuntra insatser som främjar jämställdhet mellan könen i idrottssammanhang, utveckling av idrottsetik, social inkludering och principer för god styrning.

7.4 *Samarbete på området audiovisuella medier och andra medier*

Prioriteringar på medellång sikt

- Verka för att öka mediernas oberoende och professionalism i överensstämmelse med relevanta europeiska normer och för att närma lagstiftningen på det audiovisuella området till EU:s regelverk i enlighet med associeringsavtalet, bl.a. genom utbyte av åsikter om audiovisuell politik och relevanta internationella standarder, inbegripet samarbete i kampen mot hatpropaganda, rasism och främlingsfientlighet.
- Utbyta bästa praxis om aspekter på media som rör mediefrihet, pluralism, avkriminalisering av förtal, källskydd och kulturell mångfald genom regelbunden dialog. Stärka kapaciteten och oberoendet vid de myndigheter eller organ som utövar tillsyn över medierna.

7.5 *Regional utveckling och regionalt samarbete*

Prioriteringar på kort sikt

- Framgångsrikt slutföra tillämpningen av Georgiens regionala utvecklingsprogram för 2018–2021, även genom inrättande av effektiva interinstitutionella samordnings- och partnerskapsmekanismer mellan nationella och regionala/lokala myndigheter.
- Framgångsrikt tillämpa pilotprogrammet för integrerad regional utveckling 2020–2022 med inriktning på EU:s fokusregioner, däribland potentiella investeringar på sådana områden som innovation eller små och medelstora företag, i syfte att skapa nya verksamhetscentrum i Georgien.
- Gå vidare i arbetet med uppdraget avseende den regionala strategin för smart specialisering, även genom utbildning och kapacitetsuppbyggnad för aktörer.
- Kartlägga nästa steg i arbetet med att i Georgien gradvis införa metoder och klassificering som används för EU Nuts.

- Proaktivt delta i utarbetandet av Interreg NEXT:s gemensamma operativa program för Svarta havet 2021–2027 för att hantera risker som följer av klimatförändringarna, katastrofer om orsakats av människan och naturkatastrofer, förbättra samarbetet om skyddet av naturarv och den biologiska mångfalden. Öka kapaciteten i de nödvändiga förvaltnings- och kontrollstrukturerna.

Prioriteringar på medellång sikt

- Ytterligare stödja myndigheterna i arbetet med att stärka partnerskapet mellan nationella, regionala och lokala förvaltningar, ansträngningarna för kapacitetsuppbyggnad och andra instrument för regional utveckling, med samtidig tillämpning av pilotprogrammet för integrerad regional utveckling 2020–2022 och dess uppföljande program samt av decentraliseringsstrategin för Georgien 2020–2025.
- Främja integrerade flerpartsåtgärder för Georgiens territoriella utveckling, till exempel med avseende på fysisk planering, vattenförvaltning och avfallshantering, vägar, elektricitet och annan grundläggande infrastruktur, ekonomisk diversifiering i landsbygdsområden samt utveckling av turism och näringsliv, infrastruktur och inrättningar för utbildning, investeringar i befintliga exploateringar, energieffektivitet, social aktivering och engagemang.
- Förbättra de institutionella arrangemangen och bygga upp lämplig kapacitet på nationell, regional och lokal nivå för att kunna delta i Interreg NEXT:s gemensamma operativa program för Svarta havet 2021–2027.
- Utveckla och ta strategin för smart specialisering i bruk som grund för beslut om investeringar i forskning och innovation i syfte att öka innovationspotentialen i regionerna och i hela landet.
- Välja ut prioriterade områden för ekonomisk omställning med utgångspunkt i konkurrensfördelar och en inkluderande dialog mellan lokala myndigheter, den akademiska världen, näringslivet och det civila samhället.
- Stödja en gradvis tillämpning av metoder och klassificering som används för EU Nuts i Georgiens statistiska system.

7.6 Deltagande i EU:s organ och program

Prioriteringar på medellång sikt

- Se över genomförandet av protokollet om deltagande i EU-program på grundval av Georgiens nuvarande deltagande i specifika EU-program.

7.7 Information till allmänheten och synlighet

- Säkerställa en välinformerad diskussion, även med de breda befolkningslagren och de georgiska medborgarna, om de möjligheter och konsekvenser som följer av Georgiens tillnärmning till EU och av associeringsagendan, och särskilt av det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.
- Förbättra kommunikationskapaciteten för att öka EU:s synlighet, främja gemensamma värderingar och förklara de positiva följderna av den politiska associeringen och ekonomiska integrationen med EU.
- Säkerställa lämplig synlighet för alla EU:s projekt och program samt deras påverkan, i enlighet med artikel 2.6 i prioriteringarna för det östliga partnerskapet för perioden efter 2020 och de befintliga övergripande bestämmelserna och riktlinjerna för EU:s kommunikation och synlighet.